

BOSNA SREBRENA

Službeno-informativno glasilo
FRANJEVAČKOG PROVINCIJALATA U SARAJEVU

Godina LXI • broj 1/2010.

IZDAJE
Franjevački provincijalat
Bosne Srebrene
Zagrebačka 18
BiH-71000 Sarajevo
Tel.: +387 33 722 450
Fax: +387 33 722 451
www.bosnasrebrena.ba
tajprov@bih.net.ba

ODGOVARA
fra Lovro Gavran

UREĐUJE
fra Janko Ćuro

LEKTORIRA
fra Marijan Karaula

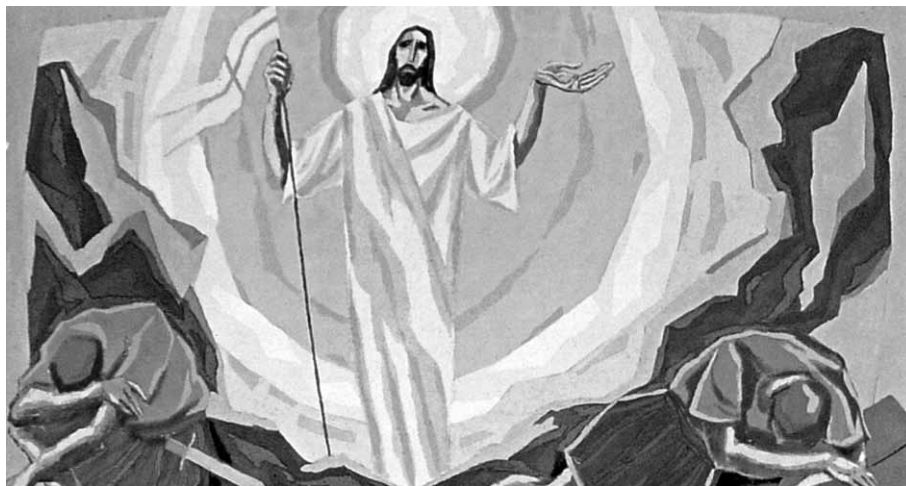
DOPISNICI
fra Miljenko Petričević - Sarajevo
fra Ivan Šarčević – Sarajevo
fra Ivan Nujić – Visoko
fra Nikola Matanović – Dubrave
fra Ivica Baketarić – Fojnica
fra Marko Ešegović – Gorica-Livno
fra Danijel Nikolić – Guča Gora
fra Stipo Raštegorec – Jajce
fra Vjeko Tomić – Kraljeva Sutjeska
fra Ivo Bošnjak – Kreševo
fra Velimir Blažević – Petrićevac
fra Mirko Filipović – Plehan
fra Tomislav Brković – Rama-Ščit
fra Joso Oršolić – Tolisa
fra Franjo D. Stjepanović – Tuzla
fra Mijo Šuman – Đakovica
fra Leopold Rochmes – Beograd
fra Zvonko Benković - Podsused

TISKA
Grafički atelje OSKAR, Sarajevo

IZ SADRŽAJA

Provincijalovo pismo braći	3
Iz Generalne kurije	5
Spasimo čovjeka, spasimo stvoreno	5
Iz Provincijalata	8
Genralov odgovor na naš dopis u povodu njegovog pisma od 20.11. 2009.	8
Generalni ministar zahvaljuje za pomoć Haitima	9
Prilagođavanje termina Provincijskog kapitula	9
Izvještaj o susretu sa Generalom Reda u Đakovici	10
Iz tajništva	15
Đakonsko ređenje	15
Svjedočanstvo o zavjetovanju	16
Fra Božo Lujčić pročelnik Katedre Sv. Pisma	17
Napustili Red i Zajednicu	17
Zapisnici definitorijskih sjednica	18
Nove adrese i brojevi telefona	20
Iz Provincije, Crkve, svijeta	21
Susret novoizabranih provincijala	21
Sjednica Vijeća za pravdu, mir	23
Sabrana djela fra Petra Anđelovića	24
Krenuti od Evandjelja	26
Drugi susret gvardijana i Uprave Provincije	28
Susret mladih fratara	30
Prilozi	33
Razgovor sa Generalom Reda	33
Postaju li crkve suvišne?	39
In memoriam	42
† Franjo Dunder	42
† Kata Petrušić	43
Dodatak	44
Fraternitas br. 1,2, 3, i 4	44

PROVINCIJALOVO PISMO BRAĆI



*Gospodin slavno uskrsnu, aleluja,
na ljudsku sreću beskrajnu, aleluja!*

Draga braćo u Kristu i sv. Franji!
Sretan vam Uskrs!

Svima nam je sasvim jasno da je Kristovo uskrsnuće središte i vrhunac povijesti spasenja ljudskoga roda. Bez Njegova uskrsnuća ne bi bilo ni kršćanstva. Ostala bi samo gorka uspomena na jednog tragično stradalog Pravednika, koji nije uspio ostvariti svoje ideale i nije uspio uspostaviti novi odnos između Boga i čovjeka, kao što je želio. Isus bi u tom slučaju ostao samo jedna tragična, usamljena, svijetla točka u mrkloj tami ljudske povijesti: u povijesti muke, patnje, nevolje, nepravde, grijeha i svakog drugog zla.

Mnoge su velike svjetske religije imale velikih i mudrih ljudi, uzora poštenja, moralnosti, pravednosti, miroljubivosti, dobrote i požrtvovne borbe protiv zla i nepravde. Imale su vrlo uspješnih organizatora, govornika, političara, pa i ratnika – ali su sva njihova dostignuća ostala u granicama ljudskih moći i ljudske prolaznosti, koja završava smrću. Pa i tamo gdje je postojala neka slutnja ili nada o zagrobnom životu, ostajala je u magli nesigurnosti i neodređenosti, pod teretom pitanja: „*Je li se itko vratio s onoga svijeta, pa da nam posvjedoči njegovu opstojnost?*“

Na to pitanje, koje i danas mnogi postavljaju sebi i drugima, Bog nam je još davno dao jasan i nedvosmislen odgovor uskrišenjem svoga Sina Isusa Krista. Isusovim uskrsnućem odgovorio je i na pitanje smisla patnje pravednika, kao i na pitanje zadovoljenja pravde nepravedno optuženima, osuđenima, mučenima i likvidiranima. Bez takva zadovoljenja pravednosti bio bi upitan ne smisao podnošenja bilo kakve patnje, a pogotovo one nepravedno nametnute, nego i sami smisao elementarnog poštenja, a pogotovo smisao opraštanja i ljubavi prema neprijatelju.

Da nije bilo Kristova uskrsnuća, Njegova bi smrt bila tragedija, a ovako je sredstvo spasenja.

Da nije Kristova uskrsnuća, križ bi bio najokrutnije stratište, a ovako je prijestolje Njegove slave.

Da nije bilo Kristova uskrsnuća, ne bi bilo ni vjere u Isusa Krista, pa bi i njegova smrt bila uzaludna.

Da nije bilo Kristova uskrsnuća, ne bi bilo ni za nas nade u bilo kakvu sreću i život nakon tjelesne smrti. Onda bi vrijedila ona poganska izreka: „*Jedimo i pijmo, jer sutra nam je mrijeti!*“ (Iz 22, 13).

Ali, slava i čast Svevišnjemu, nije tako! Krist je ne samo uskrsnuo, nego se i više puta i na više načina kroz 40 dana živ pokazivao svojim učenicima, prosvijetlio im pamet da razumiju Pisma, učvrstio im vjeru, ohrabrio ih i poslao da Mu budu svjedoci sve do na kraj svijeta. I mi smo njihovi baštinici – baštinici njihove vjere i nastavljači njihova djela.

Dao Bog da budemo svjesni svoga kršćanskog dostojanstva i dostojni svoga kršćanskog imena!

U punini uskrsne radosti svoj braći Franjevačke Provincije Bosne Srebrene i svim našim prijateljima i dobročiniteljima želim:

Sretan Uskrs!

te blagoslovljene i obiljem milosti ispunjene sve uskrsne blagdane.

Fra Lovro Gavran,
provincijal

Pismo Generalnoga ministra OFM za Uskrs 2010. godine

SPASIMO ČOVJEKA, SPASIMO STVORENO!

Draga braćo, Gospodin vam dao mir!

Uskrs je svetkovina života. Uskrs je pobjeda nad smrću i grijehom. Uskrs je neizreciva radost za sve one koji vjeruju u uskrsloga Krista, našu pravednost, nada za one koji plaču pred smrću, očajem i bijedom. Uskrs je, poziv na solidarnost bez granica: solidarnost s muškarcima i ženama, našom braćom i sestrama, solidarnost *s našom sestrom majkom zemljom* (usp. PS 9).

Prigodom svetkovine Uskrsa 2010. godine želim zajedno s vama, moja draga braćo i sestre, podijeliti nekoliko promišljanja o dvije vrlo povezane teme: temi siromaštva i temi cjelovitosti stvorenoga. Te teme, tako familijarne franjevačkoj duhovnosti, u skladu su s prvim i sedmim ciljem razvoja milenija i s pozivom Svetoga Oca da se “obnovi savez” između ljudskoga bića i okoliša, s njegovom porukom za Svjetski dan mira čiji je naslov veoma znakovit u tom smislu: “Ako želiš njegovati mir, čuvaj stvoreno”. Kao franjevci, uvijek se trebamo sjećati odnosa čovjeka i zemlje, i potrebe da osiguramo održivost okoliša.

Na strani siromašnih

Još su uvijek žive, i nadamo se da neće pasti u zaborav, očajne slike koje smo vidjeli prilikom potresa koji je nedavno pogodio stanovnike Haitija: smrt, razorenost, bijeda sa svih strana. Otprije su tu također i druge tužne slike, u Aziji, prouzročene tsunamijem koji je ostavio potopljene bijedom tolike ljude onoga kontinenta. Ako tisuće mrtvih zbog prirodnih fenomena izbliza diraju našu senzibilnost, ne manje bi nas trebala impresionirati bijeda u kojoj žive tolika naša braća.

Zbog onoga što smo vidjeli i osjetili pitamo se: zašto svijet može dopustiti takve stvari? Zašto dok jedni rasiplju – ponekad bismo među njih trebali ubrojiti i same sebe - drugima nedostaje nužno za egzistenciju? Kako je moguće da naše potrošačko društvo ostaje neosjetljivo pred sličnim situacijama? Čini nam se nemogućim, ali ono što smo vidjeli nam pokazuje, koliko god se to činilo nevjerojatnim, da su bijeda i glad stvarnosti koje su sablažnjivo prisutne u našem svijetu: muškarci i žene, djeca i stariji kojima nedostaje nešto tako osnovno kao što je komad kruha i čaša pitke vode da bi preživjeli, ili neki osnovni lijekovi da ne umru zbog jednostavne vrućice. Situacije

ispod ljudskog dostojanstva, kao one viđene na Haitiju, i koje možemo vidjeti svaki dan na drugim kontinentima, napad su na dostojanstvo ljudske osobe. I najgore je to što sve to ima uzroke koji su dobro poznati: beskrupulozno zgrtanje bogatstva u ruci nekolicine, pokvarenost mnogih, ravnodušnost i neodgovornost gotovo svih.

Neke činjenice: 2,8 milijardi osoba (40% svjetskog stanovništva) žive na područjima s različitim razinama nedostatka vode (1,8 milijarda ljudi trpi tešku oskudicu); milijarda ljudi trpi glad. Trideset i dva posto pučanstva zemalja na Jugu živi s manje od jednog dolara na dan i, na svjetskoj razini, broj osoba koje preživljavaju s tim iznosom se povećao sa 1,2 milijarde u 1987. godini na sadašnjih 1,5 milijardi ljudi. Ako se tako nastavi, taj će broj 2015. narasti na 1,9 milijardi ljudi. Svaki dan u svijetu umire 28.000 djece od posljedica siromaštva. Dvadeset posto svjetskog stanovništva kontrolira 85% svjetskog bogatstva, dok ostalih 20% samo 1,5% bogatstva.

Možemo li mi, Manja braća ili članovi Franjevačke obitelji, ostati neosjetljivi pred tim činjenicama? Mi koji smo dragovoljno izabrali siromaštvo i solidarnost s posljednjima i manjima zemlje, ne možemo se ograničiti na jednostavnu kuknjavu ili optužbe samih sebe i, još manje, prekriziti ruke. Od nas se traži puno više. Od nas se traži da budemo uz onoga koji trpi siromaštvo i glad, koji oplakuje svoje mrtve prepoznavajući, ljubeći i poslužujući Kristovo lice ondje gdje se uprisutnjuje: u novim materijalnim, moralnim i duhovnim siromaštvima koje suvremeno društvo proizvodi. Krik Isusov na križu što ga obnovljenim intenzitetom slušamo na Veliki petak, objavljuje kako je on na sebe uzeo zlo da ga otkupi. Naš poziv nastavlja biti onaj Isusov i, kao on, pozvani smo uzeti bol i grijeh svijeta trošeći se u ljubavi (usp. *Ponovno krenuti od Krista* 27). Usvajajući Isusovo poslanje (usp. *Lk* 4,16-19), ne možemo prestati naviještati Evanđelje svim muškarcima i ženama za njihovo cjelovito spasenje, pružajući osobitu pozornost "siromasima" u različitim dimenzijama siromaštva. Kao što nas podsjeća Ivan Pavao II. u *Vita Consecrata*, "opredjeljenje za siromahe je prirođeno samoj dinamici ljubavi življene po Kristu" (*VC* 82). Mi franjevci trebamo se osjetiti osobito uključeni u to na jedinstven način.

U tom kontekstu želim izraziti svoje udivljenje prema naporima koje mnoga braća, na svim kontinentima, ostvaruju s ciljem da olakšaju patnju i siromaštvo najslabijih i rubnih društva, nastojeći promicati pravedniji i solidarniji suživot. Hvala, braćo, jer očitujete svoju solidarnost s najpotrebnijima, polazeći od svoga stanja manjih. Hvala što ste *manji među manjima*.

Kompendij socijalnog nauka Crkve tvrdi: "Potrebno je napustiti logiku jednostavnog trošenja". Isti *Kompendij* poziva također da se obnovi "svijest međuovisnosti koja međusobno povezuje sve stanovnike zemlje". Pred dramom siromaštva i bijede u kojoj žive tolika naša braća, usred gospodarske krize koja pogađa milijune ljudi, od nas se traži duboki osjećaj solidarnosti sa svima onima koji trpe; traži se od nas da si posvijestimo trpljenje osoba najpogođenijih tom situacijom; traži se od nas da provjerimo svoj stil života, bilo osobnoga bilo bratskoga, često označenoga potrošačkim duhom, da bude ponizan i skroman; traži se od nas da nadvladamo zatvorenost u individualizam i isključivu pozornost za svoje interese, koji prejudiciraju svaki ljudski suživot. Iz našega stanja *manjih među manjima*, traži se od nas da se osjetimo pozvanima i solidarnima, da rasvijetlimo stvarnost polazeći od Evanđelja. I da dadnemo svoj doprinos kako bi svako ljudsko biće imalo dostojan društveni život, podsjećajući na Boga koji je Otac svih, braneći život, i to dostojan život.

U tom kontekstu tražim od svih naših zajednica da promišljaju ovu situaciju i da u isto vrijeme učine konkretne znakove i geste, svaka prema svojim mogućnostima, da pokažemo svoju solidarnost s najpotrebnijima. Podsjećam da u Generalnoj kuriji imamo *Fond solidarnosti "Sv. Franjo"* koji živi od dragovoljnih doprinosa i s kojim izlazimo ususret potrebnima, unutar i izvan Reda, kao što je sada slučaj s Haitijem. Dobro je uvijek podsjetiti na ono što kaže sam Isus u Evanđelju: "Što god učiniste jednome od ove moje najmanje braće, meni učiniste" (*Mt* 25,40).

U obrani stvorenoga

U učiteljstvu Benedikta XVI. jedna od tema na koju se stalno vraća je poziv na pozornost prema situaciji našega planeta i potreba da se brani stvoreno i brine za okoliš. Danas smo više nego ikada svjesni da se s temom siromaštva i gladi u svijetu treba suočiti iz perspektive upotrebe koju ostvarujemo u odnosu prema prirodnim bogatstvima našega planeta. Upotreba koja je, po

poruci koja nam stiže s različitih strana, jednostavno neodrživa jer njom grubo preinačujemo sklad koegzistencije i klime, koje su zajedničko dobro, dar Božji svima, i koje smo svi pozvani zaštititi za sadašnje i buduće generacije. Ekološka kriza se pretvara u problem etičkoga i moralnoga reda.

Uništavanje šuma, mijenjanje naravi živežnih namirnica, industrijalizacija bez kontrole, razvoj primijenjenih tehnika i nerazumno iskorištavanje ljudskih resursa, između drugih faktora, ki-daju organski sklad zemlje. U specijaliziranim krugovima već kruži strašna riječ *terricidio* (*ubojstvo zemlje*). Čovjek u tolikoj mjeri mijenja “zajedničku kuću” da, ako ne reagiramo odmah, bit će sve teže naći hranu, sve će se više povećavati bolesti povezane s vodom i s nedostatkom higijene, bit će sve više prisilnih migracija i bit će sve veći broj izbjeglica, i bit će sve veći rizik oružanih sukoba s ciljem posjedovanja prirodnih bogatstava.

U svoj toj utrci prema uništenju prirode, siromasi su prve žrtve. Uistinu, prema *International Alert* danas ima 46 zemalja (sve su na Jugu zemlje) sa ukupnim stanovništvom od 2,7 milijardi stanovnika, u kojima će učinci klimatske promjene, ujedinjeni s gospodarskim, društvenim i političkim problemima, izazvati visok rizik nasilnih sukoba.

Pred tim je činjenicama potrebno, draga braćo i sestre, postati svjestan te situacije i upitati se koju dodirnu točku s okolišem ima upotrebljavanje naših sredstava. Može se to činiti neznatnom stvari i da naše upotrebljavanje sredstava neće promijeniti već započeti tijek kontaminacije i uništenja stvorenoga. Čak kad bi i bilo tako, što svakako nije, zanimajući se za utjecaj našeg korištenja sredstava, prokazat ćemo situaciju koja se ne može podržavati dugo vremena, i bio bi to konkretan odgovor dramu koja uzrokuje nesklad stvorenoga.

Naše *Generalne konstitucije* sadrže brigu Reda za očuvanje stvorenoga. Članak 71 je vrlo izričit u tom smislu. Osjećaj *poštivanja* prema *sestri Zemlji* priječi nas da budemo neutralni pred njezinim propadanjem koje uzrokuje ljudska ruka. Učiniti stvorenje *bratskim i korisnim*, kako od nas traže *Konstitucije*, znači informirati se i odvažno se suočiti sa situacijom sa svim operativnim sredstvima koja su nam na raspolaganju; znači preuzeti obranu stvorenoga, polazeći od etike odgovornosti; znači, zajedno sa stvorenjem, životno i afektivno, zadivljeni slaviti, kako je učinio Franjo, čudesno djelo Stvoritelja. Za franjevačku viziju stvorenje je puno više nego prirodno bogatstvo koje treba iskoristiti ili jednostavno mu se diviti. Za vjernika i za franjevca stvorenje je *znak i sakrament* Stvoritelja.

Očuvanje stvorenoga traži od nas, draga braćo i sestre, umjereno i skromno upotrebljavanje prirodnih bogatstava, da se umijemo radovati malim stvarima svaki dan, izbjegavajući suvišak i rasipnost. Ako se je potrošački mentalitet okrenuo u stil života i u nezasitnu žeđ da se sve proždire – stvari, osobe, vrijednosti, vrijeme, slike – neodgodivo je dostići askezu života kao oblik slobode i odgovornosti. “Franjevačka askeza je posljedica savršene radosti - Tko je radostan, on slavi. Tko slavi, on uzajamno dijeli. Tko uzajamno dijeli, čini pravednost Stvoritelju i otmjen je sa svim stvorenjem” (*Pellegrini e forestieri in questo mondo*, str. 64).

Predlažem da svako bratstvo provjeri kako živi tu dimenziju franjevačke duhovnosti poštivanja prirode. Također predlažem da svako bratstvo slavi Dan Zemlje (22. travnja) i Svjetski dan okoliša (5. lipnja), u uskoj suradnji s laicima, na način da se stvara svijest odgovornosti svih u brizi za stvoreno.

Draga braćo i sestre: Uskrs je, iziđimo iz svojih grobova i, snagom uskrsloga Krista, naviještajmo evanđelje života cijelomu svijetu. Uskrs je, “da bi čovjeku vratio Očevo lice, Isus je morao ne samo uzeti ljudsko lice, već se čak opteretiti ‘licem’ grijeha” (*Ulaskom u novo tisućljeće*, 25). Borimo se protiv grijeha i njegovih pogubnih posljedica u životu ljudi i u njihovim odnosima sa stvorenjem. Na taj način spasit ćemo čovjeka, spasit ćemo stvoreno, spasit ćemo same sebe.

Uskrs je, radujmo se i kličimo u Gospodinu. Uskrs je, Krist je uskrsnuo, aleluja, aleluja.

Vaš brat i poslužitelj

Fra José Rodríguez Carballo, OFM
generalni ministar

Prot. 100652



Novi slavenski provincijali sa Generalom Reda (Rim, siječanj 2010.)

GENERALOV ODGOVOR NA NAŠ DOPIS U POVODU NJEGOVA PISMA OD 20. STUDENOG 2009.

Rim, 15 siječnja 2010

Ur. Br. 100373/408/09

Dragi provincijale, Bog ti dao mir!

Upravo sam danas primio tvoje pismo (ur. br. 939/09) u kojem se osvrćeš na moj dopis od 20 studenog 2009, povodom Kanonskog pohoda i slavljenja Kapitula u vašoj provinciji. Od srca ti zahvaljujem za pojašnjenja koja si mi uputio, posebno zato što si tražio od cijele Provincije da moje pismo prouči i razmisli o njegovom sadržaju. Kao što ti sam kažeš u pismu braći u provinciji zaustavljati se na „nekim malim nepreciznostima [...] odvelo bi našu pozornost daleko od nekih sasvim korektnih primjedbi“.

Dragi provincijale, te „male nepreciznosti“ koje su sadržane u mom pismu potječu od informacija koje sam dobio od Vizitatora. U svakom slučaju, ono što sam vam napisao nije nikakvo osuđivanje svih fratara ili kuća u provinciji, nego je imalo za cilj prije svega da vas potakne da od dobroga idete ka boljem, ili ako je potrebno, da negdje i promijenite smjer. Uvjeren sam, ako braća drage Bosanske provincije odgovore s lucidnošću i odvažnošću, na dva pitanja koja im ti postavljaš u pismu, stanje u provinciji će se vidno popraviti. Imate mnoge izazove, ali i mnoge sposobnosti. Bog je s vama. Nemojte posustati na putu napredovanja u dobru.

Prati vas moja molitva i blagoslov.

Bratski,

Fr. José Rodríguez Carballo, ofm
Generalni ministar

GENERALNI MINISTAR ZAHVALJUJE ZA POMOĆ HAITIMA

Rim, 16. ožujka 2010.

Prot. br. 100705

Predragi fra Lovro,
Gospodin ti dao mir!

Rado prihvaćam i jako cijenim sumu od 3.000,- €, koju je vaša Provincija sv. Križa Bosna Srebrena (Sarajevo), poslala u Generalnu kuriju kao doprinos i simboličnu pomoć za stradale od potresa na Haitima.

To je gesta solidarnosti s onima koji su kušani nedavnim prirodnim nepogodama. Želim ovim pismom od srca vam zahvaliti za ovaj plemeniti dar, za gestu koja je izraz vaše solidarnosti i dubokog smisla za suradnju sa sveopćim bratstvom, kao i vezâ koje nas spajaju kao Manju Braću.

Sa blagoslovom našega oca Sv. Franje: Gospodin vas blagoslovio i sačuvao.
Vaš Ministar i sluga,

Fr. José Rodríguez Carballo, ofm
Generalni ministar OFM

PRILAGOĐAVANJE TERMINA PROVINCIJSKOG KAPITULA

Našoj braći u Provinciji već je poznata odluka Generalnog kapitula 2009. da se više ne slave provincijski kapituli ni 6 mjeseci prije, ni 6 mjeseci poslije generalnog kapitula (usp. *Nalog* br. 49), kako ne bi pripreme za jedan kapitul ometale pripremu za drugi. Budući da je do sada naš provincijski kapitul slavljen iste godine kad i generalni, a nikako nam ne odgovara slavljenje kapitula u zimskom periodu, mi ćemo morati svoj kapitul pomaknuti ili za godinu ranije, ili za godinu kasnije – dakako, uz odobrenje Generalnog Definitorija, u skladu s pravnim normama.

Na susretu novih provincijala u siječnju ove godine dana nam je sugestija da se odluka o pomicanju kapitula donese već u ovom mandatu – jer bi nekim provincijama bilo lakše micati radni (intermedijalni) kapitul, nego izborni, pa smo zato i mi na svom zasjedanju Definitorija od 15.-16. veljače 2010. odlučili tražiti od Generalnog Definitorija odluku o pomicanju kapitula sa 2012. na 2011. – ili, ako se njima to čini bolje, na 2013., kako bi izborni kapitul bio ili 2014. ili 2016., umjesto 2015., kad je na redu Generalni kapitul.

Takvu smo im molbu i uputili već 17. veljače. Generalni Definitorij je tu našu molbu razmatrao 8. ožujka, ali nije htio donijeti nikakvu odluku, nego je tražio da se mi sami jasno izrazimo i da kažemo: želimo li anticipaciju, ili odgodu kapitula, pa će oni dati svoj pristanak u skladu sa našom željom.

Budući da smo se 22. ožujka osobno susreli sa Generalnim ministrom OFM u Đakovici, iskoristili smo tu prigodu da čujemo i njegovo osobno mišljenje i savjet: što je bolje tražiti. Jer mi smo u tome stvarno neutralni. Niti nam je stalo do skraćanja, niti želimo produženje mandata. General nas je savjetovao ovako: „*Ako ste zadovoljni s radom Definitorija, onda odradite ovaj mandat do kraja, tj. tri godine. Ali ovaj isti Definitorij neka odluči hoće li od Generalnog Definitorija tražiti anticipaciju ili odgodu izbornoga kapitula.*“

Tim smo se savjetom poslužili kad smo na defnitorijalnom sastanku od 30. ožujka 2010. odlučivali što ćemo konkretno tražiti od Generalne Uprave Reda. Argumentirali smo ovako: ako ovaj Defnitorij ostaje pun mandat, a treba odlučiti o trajanju mandata slijedećeg Defnitorija – ne bi bilo razborito tražiti za njih skraćenje sa tri na dvije godine, a i te dvije bi se pretvorile u jednu, jer godinu dana prije izbornog kapitula dolazi generalni vizitator, tako da bi ta nova Uprava već nakon godinu dana postala tek tehnička uprava. **Stoga ćemo tražiti da mandat slijedećeg Defnitorija bude 4 godine, tj. da se sljedeći izborni provincijski kapitul slavi 2016. godine.**

To tako s naše strane, a opet će konačnu odluku donijeti Generalni Defnitorij. Braći ovo objavljujemo već sada, prije konačne odluke, samo radi transparentnosti Uprave, a isto tako da i njima omogućimo lakše programiranje njihovih aktivnosti.

Fra Lovro Gavran, provincijal

IZVJEŠTAJ O SUSRETU SA GENERALOM REDA U ĐAKOVICI (22. 3. 2010.)

Dana 22. 03. 2010. u franjevačkom samostanu u Đakovici održan je sastanak na kojem su sudjelovali: generalni ministar Reda fra José Rodríguez Carballo; defnitor za Italiju i Abaniju fra Vincenzo Brocanelli; provincijal Bosne Srebrene fra Lovro Gavran; defnitor BS fra Mato Topić; franjevci samostana u Đakovici, gvardijan fra Anton Nua, vikar fra Nue Kajtazi, fra Mijo Šuman; fra Josip Božić iz Cetinja i fra Aleksandër Tanushi iz Sarajeva.

Ovo je prvi posjet jednog generalnog ministra Reda Kosovu i zbog toga ima svoju povijesnu težinu.

Najprije je generalni ministar pozdravio braću i upoznao nas s razlogom pohoda:

1. Prvo nas je upoznao s hodom Reda od prošlog do slijedećeg generalnog kapitula.

Naglasio je da je od zadnjeg generanog kapitula 2009. Franjevački red krenuo jednom novom etapom. Evandjelje mora biti središte našeg franjevačkog života i duhovnosti. U dokumentu, već prevedenom na hrvatski jezik „*Ponovno krenuti od Evandjelja*“ naglašeno je da se nama valja vratiti Evandjelju, učiniti ga svojim i predati ga drugima. Ove poruke u skladu su i sa završnim dokumentom Generalnog kapitula 2009.: „*Nositelji dara Evandjelja*“.

Ovaj novi dokument bit će okvir djelovanja Franjevačkog reda do slijedećeg generalnog kapitula i davat će smjernice za predkapitulsko vrijeme:

1. Od 2010. do 2011. godine: Živjeti dar Evandjelja kao učenici i svjedoci slušajući današnji svijet;
2. Od 2011. do 2013. godine: Uzvratiti dar Evandjelja;
3. Od 2014. do 2015. godine: Preutemeljiti (preustrojiti, redimenzionirati...) prisutnost naše zajednice.

Generalni ministar nam je izložio najbitnije poruke dokumenta „*Ponovno krenuti od Evandjelja*“, ali taj već prevedeni dokument nakon tiskanja bit će dostupan svakom bratu, pa ovdje nema potrebe iznositi nastavak izlaganja o dokumentu.

2. Drugi razlog dolaska jest bratski pohod u kojem je želio čuti kako se braća osjećaju na Kosovu?

3. Treći razlog dolaska jest želja i potreba saslušati kako braća vide budućnost bratstva na Kosovu?

Na drugo i treće pitanje braća su odgovarala ne razdvajajući ove dvije teme:

Gvardijan fra Anton Nua naglasio je važnost stoljetne franjevačke prisutnosti u Đakovici koja je i danas župa s najvećim brojem katolika. Sve pastoralne inicijative dolaze iz franjevačkog samostana u Đakovici, važne za cijelo Kosovo. Samostan je prava oaza za sve svećenike koji djeluju na Kosovu, dobro surađuju s franjevcima i rado se susreću u samostanu. Samostan u Đakovici uvijek je bio u dobroj komunikaciji sa Provincijalatom Bosne Srebrene. Geografski smo daleko od Sarajeva ali smo komunikacijski uvijek bili blizu.

Samostanski vikar, fra Nue Kajtazi potvrdio je dobro raspoloženje franjevacu porijeklom s Kosova prema svojoj provinciji Bosni Srebrenoj. Otvoreno je pristupio pitanju mogućeg novog preustroja franjevačkih provincija koji bi direktno utjecao na položaj franjevacu na Kosovu, a o čemu se u zadnje vrijeme neslužbeno govori. Rekao je da je franjevcima s Kosova lijepo u provinciji Bosni Srebrenoj, koja je kroz povijest preuzela brigu za Kosovo, ali franjevci iz Đakovice i Tuza trebaju preuzeti dio odgovornosti i za pastoral u Albaniji. Sada imamo fra Lovru Gavranu koji je radio u ovom trokutu Bosna – Kosovo – Albanija i koji može biti dobar most koji uvezuje ova tri područja. Bit će potrebno povezati Kosovo i Albaniju bilo za tri, bilo za stotinu godina, pa s time treba računati.

Fra Anton Nua je naglasio da i sada franjevci Bosne Srebrene nose dio pastoralnog tereta u Albaniji. Čim se Albanija otvorila, trojica su ostala na Kosovu a trojica otišla u Albaniju.

Fra Mijo Šuman je rekao da se osjeća dobro na Kosovu, ali da sebe vidi na Kosovu na određeno vrijeme. Ne osjeća se sposobnim sve svoje snage upotrijebiti u pastoralni rad zbog nedovoljnog poznavanja albanskog jezika.

Fra Aleksandar Tanushi je rekao kako se u Franjevačkoj teologiji u Sarajevu osjeća dobro a posebno otkada je provincijal fra Lovro Gavran.

Provincijal fra Lovro Gavran je rekao: „Volim ovaj narod na prostoru obje provincije. Čitav život sam radio ovdje na Kosovu, u Albaniji i u Bosni. Ne bih mogao svjesno učiniti ništa što ne bi bilo dobro i za Kosovo i za Albaniju. U Albaniji sam vršio ulogu vice-delegata generalnog ministra. Novoizabrani provincijal za Albaniju, izabran 1995., odmah je tražio da se Đakovica pripoji albanskoj provinciji na što sam rekao da sam protiv toga. Mislim da smo pravedno rasporedili franjevce kada smo polovicu poslali u Albaniju. Ako Đakovica bude pripojena Albaniji, Đakovica kao najvažnije središte pastora na Kosovu, bit će uništena a franjevačka provincija u Albaniji time neće biti spašena. Ako bi ostao jedan domaći fratar a drugi došli izvan Kosova, time bi se uništio pastoral u Đakovici. Zato sam i kao provincijal uvijek spreman pomoći albanskoj provinciji, ali nisam za spajanje Đakovice s Albanijom. Fra Ambroz Ukaj, sada u Australiji, i fra Marijan Lorenci, sada u Njemačkoj, članovi naše provincije ne bi željeli pripajanje Đakovice Albaniji bez temeljitog razmišljanja i ozbiljne pripreme za tu odluku. Fra Hil Kabashi će u srijedu (24. 03.) u Skadru reći što misli o tome. Otvoreni smo za suradnju s franjevcima albanske provincije i na pastoralnom području. Posebno ih pozivamo za pobožnost Trinaest utoraka u čast sv. Anti i za druge veće svetkovine. Otvoreni smo uvijek za suradnju i uvijek je inicijativa bila više s naše strane iz Đakovice, negoli iz Albanije. Nove su prilike s obzirom na školovanje novih zvanja, jer sada mladi na Kosovu ne uče više hrvatski jezik kao nekada „hrvatsko-srpski“ pa imaju poteškoća u svladavanju jezika za vrijeme školovanja u Bosni.

Fra Mato Topić je rekao da mi bosanski franjevci i zbog povijesnih razloga želimo da Đakovica i ubuduće bude dio provincije Bosne Srebrene ma kolika naša obaveza i ponekad poteškoća bila brinuti se za pastoralce u Đakovici. K tome, u ovom vremenu dok Vatikan još nije priznao Kosovo kao samostalnu državu, ne bi bila dobra poruka kosovskom narodu ako bismo sada u ovom vremenu i određene političke neizvjesnosti na razini franjevačkog bratstva fratre s Kosova pripojili franjevačkoj provinciji Albaniji.

Fra Josip Božić je pitao za mogućnost većeg angažmana provincije Bosne Srebrene u južne dijelove Crne Gore. On misli da bosanski franjevci sada, u turbulentnim vremenima pravoslavne Crkve u Crnoj Gori, gdje praktično postoji Crnogorska pravoslavna Crkva i Srpska pravoslavna Crkva, imaju veliku šansu.

Nakon iznesenih razmišljanja svih prisutnih generalni ministar fra José je sastanak priveo samom kraju određenim zaključcima:

1. Iskreno je zahvalio za otvorena razmišljanja na osnovu kojih je dobio jasniji uvid u cjelokupnu situaciju u ovom dijelu Balkana koji nije jednostavan za razumjeti.
2. „Ne dolazim donijeti ili nametnuti rješenje. U Generalnoj kuriji nismo o ovim prijedlozima službeno razgovarali.
3. U traženju rješenja postavljenih pitanja uključeno je pet partnera za razgovor:
 - Albanska franjevačka provincija
 - Provincija Bosna Srebrena
 - Zadarska franjevačka provincija
 - Kosovo i Crna Gora
 - Generalna Kurija

Ne treba strahovati jer se ne ide za donošenjem odluke.

Uvjeren sam što god da se bude dogovaralo i odlučivalo neće biti na štetu Kosova i Crne Gore. Vjeruje da će generalni definitorij biti garant vitalnosti Kosova i Crne Gore.

4. Mora se pojačavati suradnja sudionika u trokutu Albanija, Kosovo i Crna Gora. Ove su zajednice slabe i ne mogu se uspoređivati sa drugim provincijama u Bosni i Hrvatskoj. Snaga ovih zajednica u Albaniji, Kosovu i Crnoj Gori uveliko će ovisiti o novim snagama, zvanjima među albanskim narodom.
 - Morate pojačati s pastoralom duhovnih zvanja na Kosovu i u Albaniji;
 - Morate pojačati suradnju franjevacu u ovom „trokutu“;
 - Dobro mi je poznato što je učinjeno od strane provincije Bosne Srebrene.
 - Glavni cilj je pojačati kvalitetu franjevačke prisutnosti na ovim prostorima a sam će život i strukture ponuditi prava blagovremena rješenja. Obrnuto, donositi brzopleta rješenja, bilo bi pogrešno.

Generalni ministar je zaključio s obećanjem da će poslati službeni dopis u kojem želi naglasiti:

1. Poziv za ozbiljniji rad na pastoralu duhovnih zvanja;
2. Poziv na bolju suradnju u ovom „trokutu“;
3. Poziv na razmišljanje o najboljim prijedlozima za ovo područje.

Generalni ministar na kraju se zahvalio za dobrodošlicu i konstruktivni razgovor s kojim može nastaviti pohod u Albaniju.

Nakon toga bio je susret s članovima FSR. Poslije smo slavili misu u kojoj je general uputio poruku nade puku koji je iskazao istinsku radost zbog posjeta ovoga dragog gosta. Poslije ručka ispratili smo generalnog ministra, definitora i albanskog provincijala na aerodrom u Prištinu odakle su gosti otputovali za Albaniju.

Fra Mato Topić

Prot. br.: 110/10
Sarajevo, 8. 3. 2010.

PASTORALNI PLAN I PROGRAM ZA PROVINCIJU BOSNU SREBRENU (*Duhovna zvanja, FSR, FRAMA i dr.*)

Draga braćo!

Želimo vas i na ovaj način upoznati s pastoralnim programom koji smo s vama dogovarali na različitim razinama naših susreta. U ovoj godini svećenika želimo pokušati učiniti nešto više zajedno sa svima vama. Zato se nadamo kako ćemo ovaj program prihvatiti kao program naše franjevačke provincije u kojem svi mi, od župnih zajednica, svjetovnih bratstava, odgojnih zavoda do uprave, želimo uložiti napore kako bismo uz Božju pomoć očekivali i dobre plodove od ovoga rada.

1. Pastoralni pohod za duhovna zvanja

Raspored pohoda sjemeništara, novaka, bogoslova:

- 11. travnja: sjemeništarcu u Kreševu;
- 17. travnja: bogoslovi u Livnu;
- 18. travnja: bogoslovi u Rami;
- 23. travnja: bogoslovi u Vitezu;
- 24. travnja: novaci na Plehanu;
- 25. travnja: sjemeništarcu u Tuzli;
- 16. svibnja: bogoslovi u Tolisi;
- 22. svibnja: bogoslovi u Fojnici;
- 30. svibnja: sjemeništarcu u Kraljevoj Sutjesci;
- 06. lipnja: sjemeništarcu u Dubravama;
- 20. lipnja: bogoslovi u Jajcu.

Potrebno je iz samostanskog područja organizirati članove FRAME, ministranata, krizmanike i druge mlade za sudjelovanje na ovim susretima.

Domaćin susreta preuzima brigu za hranu sjemeništarcima, novacima i bogoslovima a voditelji FRAME, ministranata, krizmanika neka se pobrinu za njihovu okrepu.

O eventualnim dodatnim pitanjima blagovremeno ćemo se dogovoriti.

2. Program za članove FSR i duhovne asistente bratstva

- 28. travnja u Busovači: Susreta duhovnih asistenata FSR
- 15-16. svibnja u Kući mira u Rami: Seminar članova vijeća bratstva FSR
- 25-26. rujna u Kući mira u Rami: Izborna skupština FSR
- 24. listopada: Hodočašće u Kraljevu Sutjesku

Prigodni susreti bratstva FSR sa svakog pojedinog samostanskog područja

3. Program za članove FRAME, ministranata i duhovnih asistenata bratstva

- 17. travnja u Visokom: Susret ministranata
- 05. svibnja u Novom Šeheru: Susret duhovnih asistenata FRAME
- 8-9. svibnja u Zadru: Hodočašće hrvatske katoličke mladeži
- 28-29. svibnja u Komušini: Dan mladih Vrhbosanske nadbiskupije
- 05. lipnja u Rami: Dan ekologije članova bratstva FRAME
- 25-27. lipnja u Rami: Duhovni kapitul FRAME
- 25. srpnja – 05. kolovoza: Franjevački marš
- 18. rujna u Kiseljaku: Sportski susreti FRAME
- 23. listopada u Sarajevu: „FRAMAFEST“

4. Drugi pastoralni susreti

- 17. ožujka u Kovačićima: Susret mlađih fratara
- 31. ožujka u katedrali: Posveta ulja (preporuka svim svećenicima)
- 14. travnja u Sarajevu: Svećenički sabor
- 01. svibnja u Olovu: Početak svibanjske pobožnosti
- 08. svibnja u Dubravama: Šimunovo
- 14. rujna: Kapitul na rogožinama

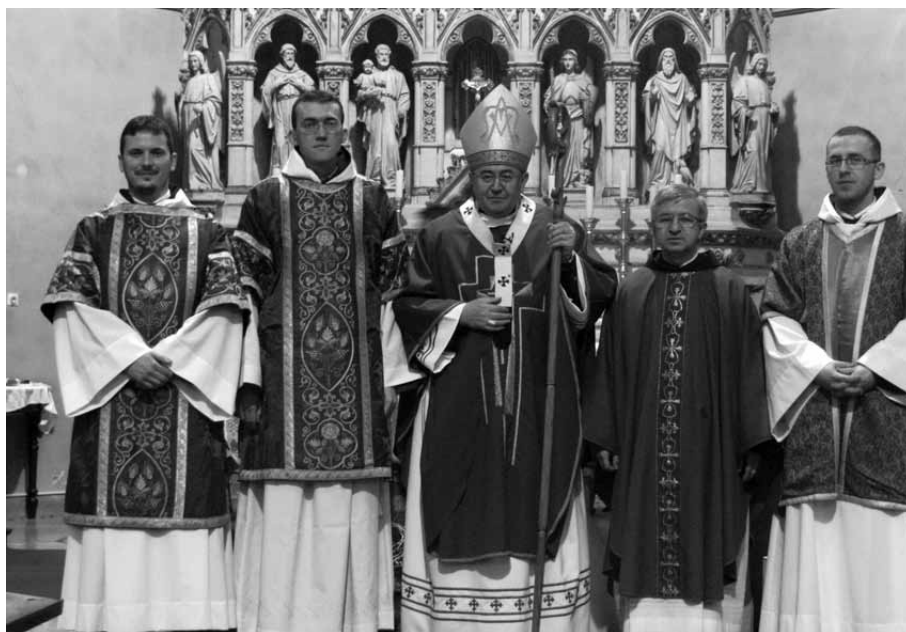
Za sve susrete potrebno prijaviti dolazak.

Sve najave i dogovore možete ostvariti telefonom ili e-mailom kod pročelnika Vijeća za pastoral i liturgiju i duhovna zvanja:

Fra Mato Topić:
 Tel.: 033 722 461 ili
 Mob.: 063 361 740 ili
 e-mail: mato_topic@hotmail.com

Fra Lovro Gavran,
 provincijal

Fra Mato Topić,
 pročelnika Vijeća



NAŠI NOVI ĐAKONI

Na četvrtu nedjelju korizme, 14. ožujka 2010. u sarajevskoj katedrali Srca Isusova nadbiskup vrhbosanski kardinal Vinko Puljić zaređio je trojicu naših bogoslova za đakone: fra Davora Dominovića iz župe Busovača, fra Tomislava Svetinovića iz župe Jajce i fra Josipa Mihaela Matijanića iz župe Vitez. Na svečanom misnom slavlju koncelebrirali su pomoćni biskup vrhbosanski mons. dr. Pero Sudar te više svećenika među kojima je bio i franjevački provincijal fra Lovro Gavran.

Fra Davor Dominović, iz Busovače, župa Busovača, rođen je 24. 10. 1982. u Zenici od Ivica i Ane r. Rajkovača. Kršten je 13. 11. 1982., a krizman 24. 5. 1997. Osnovnu školu završio u Busovači a Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokom. Obukao je redovnički habit 14. 7. 2002. u Tolisi. Na Gorici (Livno) proveo je godinu dana novicijata i položio prve zavjete 6. 7. 2003. Od rujna 2003. studira na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu do 2007. kada nastavlja i završava studij u Španjolskoj.

Fra Davor je završio dvanaest semestara Teologije. Svečane zavjete je položio 28. 2. 2010. u Fojnici.

Fra Tomislav Svetinović, iz Jajca, župa Jajce, rođen 10. 4. 1983. u Mrkonjić Gradu od Ante i Mare r. Petrović. Kršten je 15. 5. 1983., a krizman 3. 7. 1999. u Jajcu. Osnovnu školu završio je u Mrkonjić Gradu, Trogiru (HR) i Jajcu, Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokom. Obukao je redovnički habit u Jajcu 13. 7. 2003. Na Gorici (Livno) novicijat i prvi zavjeti 4. 7. 2004. Svečane zavjete položio 14. 9. 2009. u Novom Šeheru. Od rujna 2004. studira na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Službe lektora i akolita primio je 15. 12. 2006.

Fra Tomislav je završio deset semestara Teologije.

Fra Josip Mihael Matijanić, iz Kolotina, župa Vitez, rođen je 11. 8. 1983. u Travniku od Domina i Dragice r. Franjić. Kršten je 17. 9. 1983., a krizman 14. 6. 1998. Osnovnu školu završio u Staroj Biloj, a gimnaziju u KŠC u Travniku. U postulaturu u Visokom ušao 2002. Oblačenje redovničkog habita u Jajcu 13. 7. 2003. Novicijat na Gorici (Livno). Prvi zavjeti 4. 7. 2004. Svečane zavjete položio 15. 9. 2008. u Bihaću. Student Franjevačke teologije od rujna 2004.

Fra Josip Mihael je završio deset semestara Teologije.

Želimo im mir i ustrajnost!

ĐAKONSKA PRAKSA

Novozaređeni đakoni vršit će svoj praktikum u sljedećim župama:

Fra Davor Dominović u župi sv. Juraja u Vitezu.

Fra Tomislav Svetinović u župi Uznesenja BDM u Uskoplju / Gornji Vakuf.

Fra Josip Mihael Matijanić u župi sv. Ivana Krstitelja u Podhumu (Livno).

Želimo im plodonosne prve pastoralne korake!

SVJEDOČANSTVO O ZAVJETOVANJU

U nedjelju, 28. veljače 2010. u Fojnici, pod pučkom misom u 11 sati, naš subrat **fra Davor Dominović** (župa Busovača) položio je svečane zavjete.

U nazočnosti samostanskog bratstva, pred punom crkvom vjernika, zavjete je primio provincijal fra Lovro Gavran, a svjedoci su bili fra Ilija Alandžak, samostanski i župni vikar u Fojnici, te fra Hrvoje Radić, župnik u Busovači.

U Tolisi, 7. ožujka 2010. godine, pod svetom misom u 11.00 sati, naš subrat **fra Marinko Živković** (župa Tolisa) položio je svečane zavjete u Franjevačkom redu.

U nazočnosti samostanskog bratstva, pred punom crkvom vjernika, zavjete je primio provincijal fra Lovro Gavran, a svjedoci su bili fra Perica Martinović i fra Zvonko Benković.

NAŠ FRA IVICA K. PAVLOVIĆ – DEFINITOR NOVE FRANJEVAČKE KUSTODIJE U MAROKU

Generalni Ministar Franjevačkog reda, fra José Rodríguez Carballo, u dogovoru sa svojim Definitorijem, 22. ožujka 2010. godine je ugasio Franjevačku Federaciju u Maroku i istim Dekretom uspostavio Kustodiju Prvomučenika Franjevakog Reda u Maroku.

Nova Kustodija Reda je ovisna izravno o Generalnom Ministru koji je imenovao i prvu Upravu Kustodije:

kustos – fra Robert Mokry (Kanadanin);
vikar – fra Manuel Corullon (Španjolac); i
tri vijećnika (= definitori):
fra Antonio Alcalde (Španjolac),
fra Pietro Pagliarini (Talijan) i
fra Ivica K. Pavlović (Hrvat, član Franj. Prov. Bosne Srebrene).
Nova Uprava je imenovana na tri godine.

Kontakt adresa i brojevi telefona:

Eglise catholique
Rue Imam Ali
40020 Marrakech-Guéliz (Maroc)
Tel: +212 5 24 43 05 85
Fax: +212 5 24 43 08 08
Mob.: +212 6 72 34 88 88
frivica@gmail.com
www.eglisemarrakech.axspace.com

Novoj kustodiji u Maroku želimo uspješan razvoj, a našem fra Ivici čestitamo na časnoj službi, sa željom da je također časno i što plodonosnije izvrši.

FRA BOŽO LUJIĆ IMENOVAN PROČELNIKOM KATEDRE SVETOG PISMA STAROG ZAVJETA

Na prijedlog Stručnog povjerenstva Fakultetsko vijeće Katoličkog bogoslovnoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu na IV. redovitoj sjednici održanoj 29. siječnja 2010. godine izabralo je prof. dr. sc. fra Božu Lujica za pročelnika Katedre Svetoga pisma Staroga zavjeta na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Svojim dopisom od 5. ožujka 2010. (141/2010-VK) visoki kancelar KBF-a, kardinal Josip Bozanić, - uvažavajući i priloženi *Nihil obstat* provincijala Bosne srebrene fra Lovre Gavrana - prihvatio je izbor Fakultetskoga vijeća i imenovao prof. dr. sc. fra Božu Lujica pročelnikom Katedre Svetoga pisma Staroga zavjeta na mandat od pet godina.

NAPUSTILI RED I ZAJEDNICU

Dana 6. siječnja 2010. godine našu je Provinciju svojevoljno napustio novak **fra Ivan Brković**. Fra Ivan zahvaljuje na školovanju koje mu je pružila naša Provincija, kao i odgojiteljima u Visokom i Livnu.

Neka ga u daljnjem životu i radu prate mir i dobro!

Dana 15. siječnja 2010. godine našu je Provinciju svojevoljno napustio bogoslov **fra Marko Matišić**. Fra Marko zahvaljuje za sve vrijeme provedeno u Provinciji.

Neka ga u daljnjem životu i radu prate mir i dobro!

Dana 20. siječnja 2010. godine našu je Provinciju svojevrijedno napustio bogoslov **fra Ivan Đotlo**. Fra Ivan zahvaljuje subraći, odgojnim ustanovama, odgojiteljima, profesorima i časnim sestrama za sve vrijeme provedeno u Provinciji.

Neka ga u daljnjem životu i radu prate mir i dobro!

ZAPISNICI DEFINITORIJALNIH SJEDNICA

Iz Zapisnika 15. sjednice Definitorija 15. 12. 2009.

- Svaki član Definitorija je izvijestio o proteklom i planiranim aktivnostima, a i poteškoćama sa svog zadanog područja rada.
- Prihvaćena je ostavka fra Mirka Filipovića na mjesto člana Nadzornog odbora Franjevačke klasične gimnazije u Visokom.
- Proljetno zasjedanje gvardijana i Uprave provincije bit će 10. 3. 2010.

Iz Zapisnika 16. sjednice Definitorija 12. 1. 2010.

- Budući da Provincijal uskoro odlazi na susret novih provincijala u Generalnu kuriju u Rimu, razgovarano je o traženim izvještajima za Generalnu kuriju. Pored teškoća s kojima se susrećemo, raduje nas činjenica da se velika većina fratara posvetila radu za pastoral zvanja, posebno kroz FSR i FRAMA-u.
- U vrijeme globalne ekonomske krize, potrebno je da se još više svi angažiramo za nesmetani rad naših važnih, velikih institucija. U tu svrhu oformit će se povjerenstvo koje će posebno raditi na tome.

Iz Zapisnika 17. sjednice Definitorija 13. 01. 2010.

- Uprava je jednoglasno donijela odluku da se fra Drago Prgomet premjesti u Wollongong.

Iz Zapisnika 18. sjednice Definitorija 15.-16. 2. 2010.

- Razgovarano je o anticipaciji Provincijskog kapitula.
- Đakonsko ređenje naših bogoslova bit će 14. 3. 2010.
- Na postdiplomski studij idu fra Šimo Ivelj, fra Ilija Dević i fra Danijel Nikolić.
- Odobrena je pomoć fra Ivici Pavloviću za nabavku auta za pastoralne aktivnosti bratstva u Maroku.

- Upućena je pomoć za stradale na Haitima, preko Generalne kurije.
- Uprava potiče nastavak susretâ sa članovima Uprave hercegovačke franjevačke provincije.
- Glasovanjem je fra Marinko Živković pripušten u punopravno članstvo u našu Provinciju. Samostansko bratstvo u Tolisi će predložiti datum svečanosti polaganja fra Marinkovih svećanih zavjeta.
- Glasovanjem je izabran fra Ivo Orlovac za člana Nadzornog odbora Franjevačke klasične gimnazije u Visokom.
- Imenovani su članovi Nadzornog odbora FMC „Svjetlo riječi“, i to: fra Mirko Majdandžić, fra Joso Oršolić i fra Danimir Pezer.

*Iz Zapisnika 19. sjednice Definitorija
19. 2. 2010.*

- Glasovanjem su fra Josip Mihael Matijanić i fra Tomislav Svetinović pripušteni đakonskom ređenju.
- Odlučeno je da se skрати period kušnje za fra Davora Dominovića i da se on uskoro pripusti polaganju svećanih zavjeta.

*Iz Zapisnika 20. sjednice Definitorija
9. 3. 2010.*

- Na zahtjev BK BiH, Uprava je predložila kandidate naše Provincije za mjesto direktora Caritasa BK BiH, a to su fra Stipan Radić i fra Ilija Jerković.
- Na kongresu Vijeća za pravdu, mir i skrb za sve stvoreno u Poljskoj, našu će Provinciju predstavljati defnitor fra Luka Marković.
- Fra Tomo Buljan je predložen za župnog vikara u župi Uskoplje.

*Iz Zapisnika 21. sjednice Definitorija
30. 3. 2010.*

- Pročitano je izvješće sa susreta sa Generalom Reda u Đakovici. Detaljnije u rubrici „Prilozi“.
- Razgovarano je o anticipaciji ili odgodi Provincijskog kapitula. Detaljnije u rubrici „Iz provincijalata“.
- Pročitano je Zapisnik sa kapitula samostanskog područja Plehan, u svezi sa projektom nove župne crkve u Foči kod Doboja.
- Za župnika župe u Aschheimu predložen je fra Vislav Krijan, a za župnog vikara fra Ivo Kramar.
- Fra Mirko Majdandžić, pročelnik Vijeća za sakralnu umjetnost i građevinarstvo, izvijestio je o svom susretu sa članovima župnog vijeća i sa župljanima župe Ulice u svezi sa gradnjom župne crkve. Uočen je vidan napredak prema rješavanju ovog pitanja.
- Fra Mato Topić je imenovan članom Odbora za mlade pri BK BiH.

NOVE ADRESE I BROJEVI TELEFONA

Fra Josip Božić
Vojvode Boža 34
81250 CETINJE
Crna Gora
Tel.: +382 (0)41 233 270
Mob.: + 382 (0)69 931 811
frajosip@hotmail.com

Fra Ilija Dević
Mobitel: +387 63 460 024

Župa Gvozd
Župa sv. Petra i Pavla
Hrvatske mladeži 1/a
HR-44410 GVOZD

Župa Niš
Jug Bogdanova 1, p.f. 92
18106 Niš
Srbija
Tel.: +381-18-4511 279
Fax: +381-18 4249 696
zupa-nis@eunet.yu

Fra Luka Marković
E-mail: markovic.luka@hotmail.com

Fra Andrej Matoc
Mobitel: +61 41 296 61 00

Fra Ivanko Vuk
Mobitel: +387 63 242 208

Župa Ulice
Tel: +387 49 756 001
Fax: +387 49 756 004
Fra Anto Tomas,
mob.: +387 63 335 252

Fra Marijan Lorenci
E-mail: patermarjani@hotmail.com



Drugi susret gvardijana i Uprave Provincije

SUSRET NOVOIZABRANIH PROVINCIJALA OFM

Rim, 18. – 29. 1. 2010. (FIA) - Početkom svake godine Generalna kurija Franjevačkoga reda organizira susret novoizabranih franjevačkih provincijala iz cijeloga svijeta, izabranih u protekloj godini. Ove godine je takav susret održan 18.-29. siječnja. Na njemu je sudjelovao i naš provincijal, fra Lovro Gavran. Bilo je tu provincijala i kustosa iz Evrope, Sjeverne i Južne Amerike, Afrike i Azije. Po prvi put je bio prisutan i kustos iz Kine.

Cilj je susreta nutarnje povezivanje franjevačkoga bratstva na svjetskom nivou. Provincijali su se prije svega upoznali međusobno i predstavili jedni drugima život svoje provincije. Zatim su analizirali zaključke posljednjeg Generalnog kapitula (iz 2009.), te se upoznali sa osobljem i radom svih ureda u Generalnoj kuriji, radi što lakše i što supješnije komunikacije između provincijala i Reda. Imali su prigodu i za jedno hodočašće i duhovnu obnovu na La Verni, koju je predvodio bivši generalni ministar Reda OFM, fra Giacomo Bini, te za posjet Asizu i Rimu.

Generalni ministar Reda, fra José Rodríguez Caballo, na poseban način pozdravlja svu našu braću, ističući da je naša Provincija ne samo jedna od najvećih, nego i jedna od najživotnijih u Redu. I zato preporučuje da kao prioritete u svom radu stavimo prije svega pastoral zvanja i formaciju braće (početnu i trajnu), te nutarnje jedinstvo Provincije.

IX. ZASJEDANJE UFME

(FIA) U Bruxellesu, u Belgiji, od 1. do 6. veljače 2010. održano je IX. zasjedanje UFME (Unio Fratrum Minorum Europae). Sudjelovalo je šezdesetak sudionika, od kojih 48 provincijala i kustosa iz 26 evropskih država, a ostali su bili prevoditelji, tajnici, moderatori itd. Rad se odvijao na 3 službena jezika Franjevačkog reda (talijanskom, španjolskom i engleskom), te na francuskom, budući da se zasjedanje odvijalo na francuskom jezičnom području.

Našu Franjevačku provinciju Bosnu Srebrenu zastupao je provincijal, fra Lovro Gavran. No sudjelovala su i još dvojica naših franjevaca: fra Pero Vrebac, definator naše provincije, kao generalni moderator UFME, te fra

Vlatko Marić, naš subrat, koji je već godinama na ispomoći Francuskoj Franjevačkoj Provinciji, kao tajnik UFME.

Na početku je g. Antonio Guterres govorio o problemu ljudskosti u Evropi. Fra Bernard Forthomme održao je predavanje o antropologiji u franjevačkom duhu. Generalni ministar Franjevačkog Reda, fra José Rodríguez Caballo, nadahnut završnim dokumentom Generalnog kapitula 2009, govorio je o franjevcima kao nositeljima Evanđela u Evropu. Vasco Cal je predočio sudionicima kakav nas razvoj situacije u Evropi očekuje do 2020.

Jedan dan susreta je posvećen posjetu centralnim institucijama Evropske Unije. Tom prigodom je g. Mario Sepi u Evropskom parlamentu okupljenim provincijalima održao prekrasan govor o aktualnosti sv. Franje Asiškoga za Evropu danas, a M. Diego Marani o značaju multijezičnosti i multikulturalnosti za međusobno razumijevanje, suživot i suradnju u Evropi.

Na kraju zasjedanja je skupština ponovno izabrala (za drugi mandat) za svoga dosadašnjeg predsjednika, fra Vitora Melicias, portugalskog provincijala iz Lisabona, a za potpredsjednika fra Ivana Sesara, hercegovačkog provincijala i predsjednika Vijeća franjevačkih zajednica RH i BiH.

UFME je priredila i dvije poruke za javnost: jednu za sve franjevce Evrope, a drugu za institucije Evropske Unije. Obje te poruke ćemo i mi objaviti na našoj web stranici, čim budu prevedene na hrvatski jezik.

NA PUTU LJUDSKOSTI - NOVA KNJIGA FRA LUKE MARKOVIĆA

Sarajevo, 10. 2. 2010. (FIA) - U Zagrebu je iz tiska izašla nova knjiga filozofsko-teoloških eseja fra Luke Markovića. U knjizi „Na putu ljudskosti“ pokušava autor potaknuti čitatelje da potraže odgovor na bitna životna pitanja. U vremenu relativizma, materijalizma i globalnih zbivanja u svijetu, pojedinac se ponekad osjeća otuđenim. Po auturu odgovor

za mnogobrojne probleme s kojim se čovjek današnjice susreće, treba tražiti u sferi međuljudskih odnosa, odnosa pojedinca prema Stvoritelju i svemu stvorenom.

Kao što svaki pokušaj govora samo o čovjeku može biti poguban, tako može biti opasan i samo govor o Bogu bez uvažavanja čovjeka pored sebe.

Fra Luka Marković rođen je 9. 5. 1953. u Matićima, općina Orašje. Osnovnu školu je pohađao u Matićima i Tolisi, a Franjevačku klasičnu gimnaziju završio je u Visokom. Studirao je filozofiju i teologiju u Sarajevu i Ljubljani, gdje je i diplomirao. Od 1980. studira filozofiju i povijest na sveučilištima u Muensteru i Bochumu, gdje 1986. postiže magisterij i oba spomenuta smjera. Doktorirao je 1992. godine povijest na sveučilištu u Zadru. Pjesme, pripovijetke, eseje i mnogobrojne članke objavljuje u različitim časopisima za kulturu, književnosti i religiju. Objavljene su mu tri zbirke pjesama; dvije na hrvatskom i jedna na njemačkom jeziku. U izdanju „Svjetla riječi“ izašla je knjiga pod naslovom „Polemika ili dijalog s islamom“, a „Katolički tjednik“ je objavio knjigu eseja o politici, filozofiji i teologiji, pod naslovom „U potrazi za istinom“. Na njemačkom jeziku objavio mu je Litverlag knjigu iz područja filozofije o otuđenju čovjeka i dokidanju otuđenja. Također je preveo s njemačkog jezika na hrvatski pet knjiga.

Danas je član Uprave provincije Bosne Srebrene i pastoralno djeluje u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Muensteru, Njemačka.

PREDSJEDNICA HSS-NHIA, LJILJANA LOVRIĆ POSJETILA PROVINCIJALAT BOSNE SREBRENE

Sarajevo (FIA) - Predsjednica HSS-NHI, Ljiljana Lovrić, u pratnji gospodina Zorana Stojanovića, posjetila je 11. veljače 2010. Provincijalat Bosne Srebrene. S provincijske strane u razgovoru su sudjelovali provincijal fra Lovro Gavran, kao i definatori fra Luka Marković i fra Mato Topić. Pored uobičajene

razmjene mišljenja, razgovaralo se i o bitnim problemima hrvatskog narodu u Bosni i Hercegovini, kao i o opasnosti daljnjeg iseljavanja Hrvata iz Bosne i Hercegovine, ukoliko Sabor Republike Hrvatske prihvati prijedlog o dokidanju dvojnog prebivališta. Obje strane su se složile u tome da bi to moglo izazvati veći val iseljavanja, pogotovo kod mlađeg naraštaja, što bi se odrazilo vrlo negativno na politički položaj hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini. Izražena je nada da će Hrvatska vlada i Sabor pronaći pogodno rješenje, kako za Hrvate u Bosni i Hercegovini, tako i za Republiku Hrvatsku.

Što se tiče političkog stanja u Bosni i Hercegovini složili su se da je daljnje održavanje dvoentitetskog uređenja Bosne i Hercegovine za Hrvate neprihvatljivo, te da treba zdušno poraditi na dokidanju tog nepravednog sporazuma koji je, pored drugih faktora, također uzrokom vrlo slabog povratka Hrvata na svoja ognjišta. Niti s jedne strane nije prejudicirano buduće uređenje Bosne i Hercegovine, nego je izričito jednodušno naglašeno da ono mora biti jednako pravedno za sva tri konstitutivna naroda. Bosna i Hercegovina se ne može graditi na diskriminaciji jednog konstitutivnog naroda, kao ni pojedinca.

Na izabranim hrvatskim političarima leži velika odgovornost međusobnog uvažavanja i iznalaženja najboljih mogućih rješenja za narod koji predstavljaju unutar Bosne i Hercegovine. Političari su oni koji su od naroda izabrani, te snose i odgovornost za buduća ustavna rješenja. Franjevci Bosne Srebrene, kao stoljetni čuvari ognjišta u Bosni i Hercegovini, stoje rado na raspolaganju svojim savjetima, ukoliko oni mogu pripomoći iznalaženju pravednog rješenja za sva tri konstitutivna naroda, kao i ostvarenju dostojanstvenog života svakog pojedinca.

SJEDNICA VIJEĆA ZA PRAVDU, MIR I SKRB ZA SVE STVORENO

Sarajevo, 12. 2. 2010. (FIA) – Na sjednici Vijeća bili su nazočni svi članovi, kao i provincijal fra Lovro Gavran. Nakon pozdrav-

nog govora fra Luke Markovića, pročelnika Vijeća, uvodni referat održao je fra Mile Bačić. Fra Mile je upozorio na potrebu shvaćanja vrijednosti svega stvorenog, što je i u duhu svetog Franje, koji je svojom pojavom napravio veliki iskorak u odnosu na tradicionalno dualističko poimanje svijeta. Svi sudionici sjednice su se složili s fra Milom da je pravda temeljni princip uređenja svake zajednice i društva, a time i bosansko-hercegovačkog.

Članovi Vijeća su, nakon argumentirano izmijenjenih razmišljanja o pravdi, brizi za siromašne, očuvanju okoliša i uređenju prostora, govorili i o potrebi zauzimanja franjevacu Bosne Srebrene na tim područjima. Vijeće je preporuke uokvirilo u četiri važne točke djelovanja:

1. Rad s mladima po župama je od velike važnosti, kao i razvijanje kod njih osjećaja za pravdu i pravedno uređeno društvo. Pri tome se ne smije izgubiti potreba odgoja za praštanje i izmirenje, što je preduvjet svakog pravednog i funkcionalnog društva.

2. Brigu za siromašne, koja se u Bosni Srebrenoj iskazuje poprilično preko Kruha Sv. Ante i drugih sličnih organizacija, trebalo bi u budućnosti osmisliti i pokušajem otvaranja radnih mjesta, što bi doprinijelo ostanu mlađih naraštaja u Bosni i Hercegovini, kao i povratku onih koji su, pogođeni ratnim zbivanjima, napustili svoja ognjišta. Naravno da se na tom području ne očekuju od braće čuda. Ali svaki ozbiljan pokušaj na tom području je bolji od pasivnog promatranja.

3. Bosna i Hercegovina je i pored svih svojih prirodnih ljepota ekološki vrlo zagađena zemlja. Mnoga područja su još uvijek minirana, zbog čega još uvijek živimo u ratnim uvjetima, što otežava kretanje i rad. Na mnogim područjima susrećemo biološki i kemijski otpad koji ugrožava ljudske živote i samu prirodu. To su važna područja na kojima bi se fratri mogli više angažirati, ali i neprestano upozoravati vjernike na opasnosti kojima su zbog toga izloženi.

4. Ekološke dane, koji se održavaju u zadnjem tjednu travnja, trebalo bi ozbiljnije shvatiti, te poraditi na tome da budu predmet većeg zanimanja fratara kao i samih vjernika. Priroda je dar Božji, kojeg smo dužni čuvati i za buduće generacije.

ODRŽANA PROMOCIJA SABRANIH DJELA FRA PETRA ANĐELOVIĆA

Sarajevo (FIA) - U Franjevačkom međunarodnom studentskom centru „Bosna Srebrena“ u Kovačićima, u punoj Dvorani sv. Franje, održana je 12. veljače 2010. promocija sabranih djela fra Petra Anđelovića, bivšeg provincijala Bosne Srebrene. Promociju su svojom nazočnošću uveličali mnogobrojni uvaženi gosti, među kojima su bila i dva člana predsjedništva Bosne Hercegovine, Željko Komšić i Haris Silajdžić, kao i nekolicina akreditiranih veleposlanika u Bosni i Hercegovini. Uočena je i brojna prisutnost kulturnih djelatnika iz grada Sarajeva.

Izuzetno lijepo organizirano kulturno događanje u sklopu promocije fra Petrovih sabranih djela moderirao je fra Mirko Majdandžić, koji je obavijestio goste i o nakanama Provincije da ubrzo uredi prostorije, gdje će biti smještena čitaonica i biblioteka, koje će nositi ime fra Petra Anđelovića. Pozdravne riječi gostima uputio je u ime organizatora, Franjevačke provincije Bosne Srebrene i izdavačke kuće Rabić, provincijal fra Lovro Gavran, naglasivši posebno važnost franjevačkog, ljudskog i spisateljskog djelovanja fra Petra u ratnim vremenima. Fra Lovrine riječi o karizmatičnom djelovanju fra Petra, potvrdili su, u svojim govorima, i članovi predsjedništva Bosne i Hercegovine, gospodin Komšić i Haris Silajdžić, govoreći biranim i emotivno toplim riječima o bivšem provincijalu Bosne Srebrene. Nakon njih na pozornici se izmijenila nekolicina govornika, prijatelja fra Petra, kao što su gospoda Martin Raguž, Božo Matić i Muhamed Čengić, ne krijući žalost zbog izgubljenog prijatelja, dobrog čovjeka i uzoritog franjevca. Njima se pridružio i izdavač sabranih djela, gospodin Goran Mikulić koji nam je ukratko predstavio početak izdavačke suradnje s fra Petrom. A o samim sabranim djelima i njihovoj književnoj vrijednosti za sadašnje i buduće naraštaje nadahnutu je govorio književnik, Željko Ivanković.

U sklopu kulturne večeri prikazani su i dijelovi dokumentarnog filma o fra Petru Anđeloviću, autora Mire Sirovine. Dobro organizirano kulturno događanje u Dvorani sv. Franje, uljepšali su svojim glazbenim umijećem Sarajevski Kvartet i poznati sarajevski zbor Pontanima, prelijepim pjevanjem. Nakon predstave upriličen je domjenak za sve uzvanike.

Spomenuta Sabrana djela fra Petra Anđelovića (Mi ostajemo; Vjerni Bogu, vjerni Bosni; Bosanski franjevci na tragu trećeg tisućljeća; Stvarnost(i) okom vjernika; Franjevačka karizma u 26 slika; Slobodni u slobodnoj Crkvi) mogu se nabaviti i u Provincijalatu, Zagrebačka 18, Sarajevo.

SJEDNICA VIJEĆA ZA EKUMENIZAM I MEĐUVJERSKI DIJALOG

Sarajevo, 13. 2. 2010. (FIA) - Na sjednici Vijeća bili su nazočni svi članovi osim fra Jose Oršolića, koji je izostao iz opravdanih razloga. U rad Vijeća uključio se i provincijal, fra Lovro Gavran. Nakon što je pozdravio prisutne članove i Provincijala, pročelnik Vijeća, fra Luka Marković je održao kratko uvodno predavanje o dijalogu kao preduvjetu suživota religijskih i vjerskih zajednica. Naglasio je da religijske i vjerske zajednice mogu biti čimbenik stabilnosti, ali i faktor nesporazuma među narodima, kao što to nas uči povijest. Žele li vjerske i religijske zajednice ispuniti svoje poslanje, ne bi smjele biti u službi mržnje i nesporazuma, nego, naprotiv, trebale bi pripomoći zbližavanju civilizacija i naroda. To je moguće samo tada, ukoliko se odreknu uvjerenja da posjeduju apsolutnu spoznajnu istinu u svako vrijeme i na svakom području. Umjesto polemike, koja ide za pobjedom nad suprotnim, trebalo bi razvijati dijalog koji uvažava mišljenje drugoga i drugačijega.

Nakon predavanja slijedila je vrlo aktivna rasprava o pojedinim pitanjima, gdje je bilo različitih mišljenja i argumenata, ali i puno više zajedničkih stavova i ideja. Vijeće je na

kraju sjednice zaključilo potaknuti i ohrabriti fratre u Provinciji na aktivnije sudjelovanje na području dijaloga i ekumenizma, što je preduvjet za postizanje mirnog i pravednog života u Bosni i Hercegovini. Ove preporuke ne žele nikako umanjiti dosadašnji uspješni rad pojedine braće, nego, naprotiv, ohrabriti i druge na veće zauzimanje na tom području. U tom duhu preporučuje se slijedeće:

Interreligijski dijalog ima svoje utemeljenje u našoj franjevačkoj misijskoj karizmi i svetom Franji koji je svakog čovjeka susretao kao brata ili sestru. To obavezuje i franjevce da sve ljude, pa i one druge religije i vjere, prihvaćaju kao prijatelje, kao ljude koji na svoj način traže put k Bogu.

Katolici u Bosni i Hercegovini svakodnevno susreću pripadnike pravoslavne zajednice. Puno toga nas u vjeri više povezuje, nego što nas rastavlja. Na koncu zajedničke izvore vjere imamo u Bibliji, teologiji, mistici i tradiciji do raskola. Ukoliko bismo uspjeli u budućnosti razlučiti nacionalno od vjerskog, bilo bi više zblizavanja. Pri tome treba imati na umu da sve ne ovisi o nama samima. Za sporazumijevanje i suživot potrebna je dobra volja svih. Neuspjesi približavanja danas, koji su često uvjetovani i ratnim strahotama i traumama, ne bi nas smjeli obeshrabriti za rad na dobrim budućim odnosima, i to ne samo zbog nas, nego i zbog vjernika kojima služimo.

Vijeće se složilo u tome da dijaloga među religijama i vjerama na području Bosne i Hercegovine ima puno više na akademskoj razini, nego među običnim svijetom. Taj nedostatak bi se mogao nadići ukoliko bi kod običnog čovjeka uklonili strah od drugačijega. Otuda se preporučuje braći da prvo sami upoznaju vjeru i kulturu drugoga, a da onda potiču na to i same vjernike. Jer, ako svećenici i katolici dobro poznaju izvore svoje vlastite vjere, ako ozbiljno prostudiraju Bibliju, onda ne trebaju imati strah uzeti u svoje ruke Kur'an ili spise pravoslavnih teologa. Čitajući izvore vjere drugih, kao i njihovo tumačenje religijskoga, shvatit ćemo da ima puno toga što nas približava jedne drugima.

Slijedeće godine je 15-ta obljetnica „Dana Asiza“. Budući da Generalni kapitul

(2009.) traži od svih provincija da tu obljetnicu svečanije obilježe, trebalo bi već sada pripremati se za nju, i to kroz molitvu u zajednici, ali i kroz molitvu u zajedništvu s onima druge religijske i vjerske pripadnosti. Posjeti vjerskim objektima drugih religijskih zajednica, kao i zajednička molitva jednom i istom Bogu, bilo u katoličkoj ili pravoslavnoj crkvi ili u džamiji, ne bi umanjila našu pripadnost Katoličkoj Crkvi, nego bi nas naprotiv obogatala u međusobnom upoznavanju, a to bi vodilo i boljem suživotu na našim prostorima.

SJEDNICA VIJEĆA ZA PROMICANJE SVETAČKIH LIKOVA BOSNE SREBRENE

Sarajevo (FIA) - Dana 19. 2. 2010. u Sarajevu održana je sjednica Vijeća za promicanje svetačkih likova Bosne Srebrene. Prisutni su bili fra Marijan Karaula, fra Luka Markešić, fra Marko Semren i fra Josip Tomas. U rad vijeća uključio se i provincijala, fra Lovro Gavran. Fra Marijan Karaula, pročelnik vijeća pozdravio je prisutne članove te dao riječ fra Marku Semrenu, koji je održao kratko uvodno izlaganje. U svom izlaganju fra Marko je izložio o početcima i značenju Martyrologia u Crkvi i Redu; zašto govoriti o svetačkim likovima; te je brojčano naveo koliko svetačkih likova kroz povijest ima provincija Bosna Srebrene.

Nakon diskusije, Vijeće je donijelo nekoliko konkretnih zaključaka:

Objavljivati informativne i promidžbene materijale o svakom svetačkom liku u suradnji sa Svjetlo riječi ili drugim lokalnim crkvenim listovima.

Napraviti popis svih naših mučenika i svetačkih likova od postanka Provincije do danas i postaviti ga u crkvi u Provincijalatu.

Odrediti jedan dana u Provinciji za obilježavanje spomena na te svetačke likove, možda na dan Provincije.

SJEDNICA VIJEĆA ZA KULTURNO-ZNANSTVENU DJELATNOST, IZDAVAŠTVO I KOMUNIKACIJE

Sarajevo, 18. 2. 2010. (FIA) – U Franjevačkom Provincijalatu Bosne Srebrene u četvrtak je 18.2. održana sjednica Vijeća za kulturno-znanstvenu djelatnost, izdavaštvo i komunikacije. Sjednici su prisustvovali svi članovi Vijeća: fra Marijan Karaula, provincijski vikar i pročelnik Vijeća, fra Marko Karamatić, fra Mirko Filipović, fra Ivan Šarčević, fra Drago Bojić i fra Marko Kepić.

Nakon uvodnog pozdrava provincijala fra Lovre Gavrana i pročelnika Vijeća fra Marijana Karaule, izabran je tajnik Vijeća (fra Drago Bojić), a potom se raspravljalo o novom proširenom nazivu Vijeća i njegovom budućem djelovanju. Zaključeno da se Pravilnik Vijeća za izdavačku djelatnost iz 1988. godine nadopuni kulturno-znanstvenim i komunikacijskim nadležnostima.

U nastavku sjednice raspravljalo se i o drugim točkama dnevnog reda: analizi izdavaštva u Bosni Srebrenoj, programu rada Vijeća do sljedećeg Provincijskog kapitula te o mnogim drugim aktualnim temama koje se odnose na kulturno-znanstvenu, izdavačku i komunikacijsku djelatnost provincije Bosne Srebrene.

Dogovoreno je također da se organizira susret Vijeća sa svim članovima provincije koji su na regionalnoj i lokalnoj razini zaduženi za spomenute djelatnosti.

KRENUTI OD EVANĐELJA

Sarajevo (FIA) - U četvrtak, 18. veljače 2010. u prostorijama Povijesnog instituta Bosne Srebrene u Sarajevu, Zagrebačka 18, sastali su se predvoditelji duhovnih vježbi. Susretu su nazočila petorica od ukupno dvanaest predvoditelja koliko ih se angažiralo za ovu godinu, a četvorica su se ispričali. Cilj susreta

je bio razmjena iskustava i prijedloga kako bi ovogodišnja duhovna ponuda bila kreativnija, životnija i učinkovitija.

Na početku je fra Pero Vrebac, voditelj provincijskog tajništva za franjevačku duhovnost i odgoj, predstavio smjernice iz najnovijih dokumenata Reda Manje braće glede molitvenog života. Generalni ministar fra José Carballo, kao i njegovo generalno vijeće, potiču braću da Riječ Božju stave u središte svog života i ponovno krenu od Evanđelja, jer „Riječ Božja ima zaprepašujuću preobrazbenu snagu“. Nije dovoljno biblijske tekstove samo čitati i studirati. Koliko braća nad njima meditiraju? Zato predlažu konkretnu dinamiku rada s Riječju Božjom, ili hoda prema Emausu, što podrazumijeva tri koraka: 1. Vidjeti tko sam (informacija), 2. Prosuditi u Duhu što učiniti (inspiracija) i 3. Djelovati u ljubavi i slobodi (aktualizacija).

Nakon toga sudionici su razmijenili iskustva i razgovarali o izazovima, sadržaju, načinu i dinamici modela duhovnih vježbi koje žele ponuditi braći. U razgovor se uključio i provincijal fra Lovro Gavran koji je naglasio potrebu da budemo dosljedni navjestitelji Riječi Božje, tj. dopustiti da Riječ Božja prijede iz našeg razuma u naše srce, iz spoznajne vjere u življenu vjeru kako bismo postali svjedoci iskustva Boga.

U razmjeni iskustava posviješćeni su i neki izazovi, kao: nezainteresiranost za duhovno, mlakost vjere, neiskustvo svetog, bezivotnost obreda, banalnost molitve, nasilnost akcije nad kontemplacijom... Kako se uhvatiti u koštac s ovim i drugim izazovima... pitali su se sudionici i poželjeli nastaviti ovakva druženja u kojima bi vrednovali pokušaje i zajedno tragali za primjerenijom duhovnom ponudom.

Susret je završen molitvenim čitanjem Riječi ili lectio divina na temu Lukina evanđelja prve korizmene nedjelje (Lk 4, 1-13). Ova praktična vježba polučila je dublje osobno poniranje u Riječ Božju i omogućila lomljenje kruha Riječi kojim su se predvoditelji hranili pripremajući se za duhovne vježbe što će ih ponuditi braći provincije Bosne Srebrene.

IV. NACIONALNI TEČAJ ZA DUHOVNE ASISTENTE FSR-A I FRAMA-E

Samobor (FIA) - Konferencija nacionalnih duhovnih asistenata FSR-a organizirala je IV. nacionalni tečaj za duhovne asistente FSR-a i FRAMA-e na temu „Sudjelovanje duhovnih asistenata u početnoj i trajnoj formaciji“. Tečaj se održava u franjevačkom samostanu u Samoboru od 23. do 25. veljače, a cilj mu je posvetiti veću ulogu duhovnim asistentima u formaciji članova FSR-a i FRAMA-e.

Također se želi ukazati na važnost dobre formacije za identitet članova i za osjećaj pripadnosti, te istaknuti suodgovornost asistenata za formaciju. Na tečaju gotovo sudjeluju predstavnici iz svih provincija hrvatskog govornog područja, kao i 16 fratara iz naše Provincije. Tečaj protječe u vedroj i radnoj atmosferi kako to i priliči sinovima sv. Franje. Mir i dobro!

SUSRET GENERALNOG ASISTENTA FSR-A I FRAMA-E SA REGIONALNIM VIJEĆEM

Sarajevo (FIA) - U ponedjeljak, 01. ožujka, u franjevačkom provincijalatu Bosne Srebre, održan je sastanak regionalnih vijeća FSRa i FRAME Bosne Srebre, u povodu službenog pohoda fra Ivana Matića, generalnog asistenta za FSR i FRAMU. Predsjedatelj sastanka fra Mato Topić, regionalni asistent FSR i FRAME uz fra Ivana Matića pozdravio je fra Lovru Gavranu, provincijala, regionalne duhovne asistente FSR i FRAME iz Zagreba fra Milana Krištu i Mostara fra Sretena Čurčića.

Ministra FSR s. Ana Cvitanušić predstavila je djelovanje bosanskog bratstva „Kraljice Katarine“ koje čini 31 aktivno mjesno bratstvo. Vijeća su formirana u 21 bratstvu a u planu je formirati vijeća u još nekoliko bratstava. Bosansko bratstvo sada broji 1100 članova.

Predstavljen je uvogodišnji program bratstva u kojem je planirana i izborna skupština.

Predsjednik FRAME Dragan Glavaš pročitao je izvještaj o radu bratstva u prošloj godini. Fra Mato je predstavio plan i program rada za 2010. godinu. Posebno mjesto ima FRAMA u pastoralnom programu za duhovna zvanja koje će se organizirati u svim samostanskim područjima. U planu je susret ministranata, duhovni kapitul, franjevački marš, sportski susreti, ekološki dan, Framafest i druge aktivnosti.

Naglašena je nenadoknadiva vrijednost rada s mladima koja se najaktivnije organizira u bratstvima FRAME. Na poseban način je naznačena važnost duhovnih asistenata bratstava i pohvaljena je njihova aktivnija angažiranost na godišnjoj skupštini u Karmelu i IV. nacionalnom seminaru u Samoboru. Generalni asistent fra Ivan sa zadovoljstvom je primo informacije o radu bratstava FSRa i FRAME, ohrabrio rad svjetovnjaka sa željom da se i drugi uključe u ovaj važan rad na njivi Božjoj.

SASTANAK NACIONALNOG VIJEĆA FSR I FRAMA-E S GENERALNIM ASISTENTOM

Sarajevo (FIA) - U prostorijama provincijalata Bosne Srebre, u ponedjeljak 1. ožujka, sazvan je sastanak Nacionalnog vijeća FSRa i FRAME Bosne i Hercegovine. Sastanak je održan u povodu pohoda generalnog asistenta fra Ivana Matića Bosni i Hercegovini. Uz fra Ivana na sastanku su sudjelovali provincijal fra Lovro Gavran, duhovni asistenti fra Mato Topić i fra Sreten Čurčić, regionalni duhovni asistent iz Zagreba fra Milan Krišto, ministra nacionalnog vijeća FSR s. Nives Kančev, predsjednica nacionalnog vijeća FRAME Ilijana Budimir, internacionalni vijećnik FRAME za Bosnu i Hercegovinu Ivana Musa, svi članovi nacionalnog vijeća FSRa.

Predstavljen je dosadašnji rad nacionalnog vijeća s posebnim naglaskom na izradu te-

meljnog dokumenta, statuta FSRa i FRAME. Fra Ivan je naglasio važnost izrade statuta nacionalnog vijeća za funkcioniranje bratstava i pripremanje redovnog kapitula planiranog u slijedećoj 2011. godini. Nacionalno vijeće franjevačkih svjetovnjaka u Bosni i Hercegovini čine samo dva regionalna bratstva, Bosne Srebrene i Hercegovačke franjevačke provincije, što je specifikum koji kao takav sa sobom nosi i neka nejasna statutarna pitanja koje će trebati riješiti prije izrade statuta. Generalni asistent fra Ivan obećao je potrebnu pomoć za izradu statuta nacionalnih vijeća FSRa i FRAME Bosne i Hercegovine.

NOVI PUT KRIŽA U SLICI I RIJEČI

Sarajevo (FIA) – U izdanju Svjetla riječi izišla je knjižica s novim tekstovima i likovnim prikazima Isusova Puta križa pod naslovom Blizu križa s tobom stati – Put križa u riječi i slici. Nakon dobrog prijema knjižice Put križa u riječi i slici, koju je Svjetlo riječi objavilo 2007, izdavači su odlučili tiskati novu knjižicu.

U ovoj knjižici, naslovljenoj jednom kiticom iz marijanske pjesme koju pjevamo uz molitvu Puta križa – Blizu križa s tobom stati, novih je pet tekstova različitih autora (Drago Bojić, Jadranka Brnčić, Boris Beck, Leona Sabolek i Ivica Jakšić) te četiri nova likovna prikaza Isusova puta križa (Slavko Šohaj, Zdenko Grgić, Đuro Seder i Josip Biffel).

Novi tekstovi puta križa mogu se koristiti u zajedničkoj pobožnosti puta križa u crkvama, ali i kao osobno duhovno štivo. „Vjerujemo da će i ova knjižica naići na dobar prijem kod svih onih kojima je Isusov put križa nadahnuće za svakodnevni život, onima koji zastaju utopljeni u nerazumijevanja i bolesti, samoću i odbacivanje, patnje i smrti, onima koji zdvajaju pred smislonošću života“ (Iz Predgovora).

DRUGI SUSRET UPRAVE I GWARDIJANA BOSNE SREBRENE

Sarajevo (FIA) - U Franjevačkom provincijalatu Bosne Srebrene na Kovačićima, održan je 10. 3. 2010. drugi susret gvardijana i Uprave provincije Bosne Srebrene. Premda je snježno nevrijeme dobrano otežalo putovanje, odazvali su se ovom susretu svi gvardijani iz različitih krajeva Provincije.

Svi članovi Uprave izvijestili su nazočne o svojim tekućim i planiranim aktivnostima svog područja rada, a potom se razgovaralo i o mnogim drugim pitanjima života i rada Provincije, kao i o prijedlozima za još boljim načinima prenošenja i življenja naše franjevačke karizme kako unutar same Zajednice, tako i među povjerenom nam vjernom puku.

SESTRE MILOSRDNICE PROSLAVILE SVETKOVINU SV. LUJZE DE MARILLAC

Sarajevo - Sestre milosrdnice su 15. 3. 2010. u kapelici provincijalne kuće u Sarajevu proslavile svetkovinu suutemeljiteljice njihove Kongregacije, svete Lujze de Marillac i 350-tu godišnjicu njezina prelaska u vječnost. Svečanu euharistiju je predslavio fra Lovro Gavran, provincijal franjevačke provincije Bosne Srebrene uz koncelebraciju mons. Ive Tomaševića, generalnog tajnika BK BiH koji svakodnevno slavi svetu Misu sestrama u ovoj kapelici, te fra Mate Topića, definitora provincije i duhovnika na franjevačkoj bogoslovlji u Nedžarićima.

Fra Lovro je najprije čestitao sestrama jubilej i pozvao ih da se prisjete sto je sve Bog kadar učiniti preko ljudi koji mi se potpuno predaju. Kratko je predstavio lik velike žene svoga doba koja je zagledana u križ i otvorena poticajima Duha Svetoga, sve darove duha i tijela velikodušno stavila u službu potrebnima.

Njene organizacijske sposobnosti posebno su došle od izražaja kod osnivanja i vođenja Društava kršćanske ljubavi a zatim na poseban način kod ustrojavanja sestarske zajednice, nazvane Kćeri kršćanske ljubavi. Ova se zajednica vrlo brzo proširila po Francuskoj a uskoro i diljem svijeta, tamo gdje ju je „ljudska nevolja pozivala i Božja dobrotu slala“.

Jedan je od ogranaka ove velike ženske redovničke kongregacije, preko Innsbrucka i Zagreba stigao i do Bosne, još davne 1871. godine. Na poziv tadašnjeg apostolskog vikara fra Paškala Vujičića sestre su došle najprije u Sarajevo a ubrzo i u druge gradove u BiH.

Osvrćući se na burnu povijest ove zemlje i ističući svoj ponos zbog povijesne povezanosti fratara Bosne Srebrene sa zajednicom Sestara milosrdnica fra Lovro je nastavio: „Periodi zanosa i poleta prekidani su ratovima i progonima. Ali i to su više bili dani iskušenja nego li nesreće. Vaša su iskušenja često bila teška i preteška – ali ih je Kongregacija preživjela i nadživjela. Dala je divna svjedočanstva i kršćanske ljubavi, i trpljenja, pa čak i mučeništva. I to joj je sigurno dobar zalog sretnije budućnosti. No, gdje smo mi sada? Koja je vaša misija danas?.... Današnji svijet je poprilično dezorijentiran, indiferentan na vrednote, neosjetljiv na razliku dobra i zla. Religija mu je postala folklor i tradicija, a vjere u Boga i vjerničkog oslanjanja na Božju providnost i na Njegovu milost jedva da ima. Evo upravo je tu najšire polje rada svih redovničkih zajednica i svakog čovjeka koji iskreno vjeruje u Boga i svoj život oslanja na evanđeoske vrednote. ... Lakše je gladnom siromahu dati komad kruha nego li praznu dušu ispuniti smislom života. Ima i uvijek će biti siromaha i bolesnika – ali se danas za njih dosta dobro brinu socijalne službe i civilno društvo – ali siromaha duhom je sve više i više, a njihov se život ne može osmisliti materijalnim dobrima, niti zabavom, ni alkoholom, ni drogom, ni lijekom, ni psihoterapijom, nego jedino vjerom u dobrog, sve-mogućeg i milosrdnog Boga, Oca svih ljudi. Dao Bog – po zagovoru Majke Divne, zaštitnice Vaše provincije, i po zaštitnicima Vaših svetih utemeljitelja – da i vi danas znadnete pra-

vilno iščitati znakove vremena i adekvatno odgovoriti na današnje potrebe Crkve i svijeta.“ Nakon svete Mise slavlje je nastavljeno susretom u sestarskoj blagovaonici. (fia/kta)

PROVINCIJAL FRA LOVRO GAVRAN POSJETIO “ZLATNI CEKIN”

Slavonski Brod (FIA) - Mnogopoštovani otac provincijal fra Lovro Gavran i fra Mirko Majdandžić, defintor i ekonom Provincije, posjetili su 16. ožujka 2010. godine Centar za rehabilitaciju i odgoj djece Zlatni cekin u Slavonskom Brodu koji je sagrađen 1993. godine. Bio je ovo prvi posjet oca provincijala fra Lovre Gavrana i mogućnost boljeg upoznavanja Centra za koji se brine Franjevačka provincija „Bosna Srebrna“.

Susret s djelatnicima, djecom i njihovim roditeljima koji traže pomoć u Zlatnom cekinu najbolje govori o njegovoj važnosti i plemenitom radu. Centar je dobro opremljen, ima potrebno stručno osoblje - 47 uposlenih djelatnika uglavnom s dugogodišnjim iskustvom. Unatoč raznim teškoćama, Centar uspješno posluje i daje dobre rezultate. Tokom godine preko 600 djece s teškoćama u razvoju traži u Zlatnom cekinu zdravstvenu pomoć.

U Centru postoji i dječji vrtić koji radi po Montessori programu u koji je uključeno preko 50 zdrave djece i oko 40 djece s teškoćama u razvoju. Za djecu i njihove roditelje iz udaljenih mjesta, koja nemaju blizu stručne pomoći i koji imaju problema s prijevozom, postoji u Zlatnom cekinu također Tjedni smještaj. U Centru naglašavaju veliku važnost rane dijagnostike, rane rehabilitacije i rane integracije i socijalizacije djece s teškoćama u razvoju.

Na ulazu u dvorište Zlatnog cekina nalazi se kip sv. Franje, rad akademskog kipara i profesora Josipa Poljana, koji zahvaljuje Svevišnjem dobrom Bogu za ljubav i dobrotu plemenitih ljudi koji su pomogli sagraditi i organizirati rad ovoga Centra. Svi koji su na bilo

koji način pomogli gradnju i rad ovoga Centra mogu biti ponosni kao i Franjevačka provincija „Bosna Srebrena“ koja je nositelj ovoga projekta.

SUSRET MLADIH FRATARARA

Sarajevo (FIA) – U srijedu, 17. ožujka, u dvorani sv. Franje na Kovačićima održan je susret mladih fratara provincije Bosne Srebrene. Susret, koji je iniciralo i organiziralo Vijeće za pastoral i liturgiju Bosne Srebrene i na kojem su sudjelovali fratri zaređeni u posljednjih dvanaest godina, moderirao je fra Mato Topić, pročelnik Vijeća i defnitor provincije.

Prigodno predavanje održao je prof. fra Stjepan Duvnjak, u kojem se osvrnuo na prošlost i tradiciju bosanskih franjevaca, ali i na njihovo sadašnje djelovanje i izazove pluralnoga društva. Istaknuo je da profilu bosanskog franjevca posebno pripadaju jednostavnost, prirodnost, blizina s narodom, otvorenost za dijalog. Nakon predavanja, pristupilo se radu po skupinama, u kojima se raspravljao o sljedećim temama: franjevačko bratstvo i zajedništvo, ravnoteža ili napetost osobne slobode i obdržavanje propisa, spremnost na dijalog te svetost i izobrazba. Nakon referata o prijedlozima i zaključcima pojedinih skupina, raspravljalo se ponovno o spomenutim temama.

Nakon toga uslijedila je sveta misa koju je predvodio provincijal fra Lovro Gavran. Provincijal je u propovijedi istaknuo da budućnost pripada mlađim generacijama i da bi se prema tome trebali postaviti odlučno i odgovorno, vjerni Bogu i svome franjevačkom pozivu i tradiciji. Susret je završio ručkom i druženjem u prostorijama Franjevačkog provincijalata na Kovačićima. Dogovoreno je da se ovakvi susreti organiziraju i u budućnosti, barem dvaput godišnje, kako bi mladi fratri i svećenici braća razmijenila svoja iskustva i mišljenja, u svrhu kvalitetnijeg ispunjavanja svoga poslanja.

PREDSTAVLJANJE KNJIGE BOSANSKI KRIŽ

Sarajevo (FIA) – U organizaciji izdavačke kuće Svjetlo riječi u dvorani sv. Franje na Kovačićima predstavljena je 18. ožujka knjiga Bosanski križ. Kršćanski nadgrobni spomenici iz razdoblja turske vlasti, književnika i publicista Ivana Lovrenovića. Nakon uvodnih riječi moderatora ove promocije Drage Bojića, o knjizi su govorili profesor na Franjevačkoj teologiji, fra Miro Jelečević i povjesničarka umjetnosti, Snježana Mutapčić, koja se čitav životni vijek bavi terenskim istraživanjem spomeničke umjetnosti i njezine zaštite.

Fra Miro je između ostaloga kazao da je „naša zemlja u mnogome zemlja zaborava vlastite povijesti i destrukcije materijalnih ostataka prošlosti. Ovom knjigom Ivan Lovrenović kreće putem sjećanja i otvaranja očiju za prisutnost katoličke nadgrobne skulpture u Bosni i poziva na njihovo vrednovanje i očuvanje.“ Gopoda Mutapčić je istaknula „iznimnu vrijednost ove publikacije koja otima zaboravu povijesno i kulturno blago naše zemlje i koja može poslužiti kao nadahnuće i putokaz u njihovoj zaštiti, prije svega kroz edukaciju.“

O knjizi je na koncu ovog predavljanja govorio i njezin autor, književnik i publicist, Ivan Lovrenović, koji je između ostaloga kazao da je ova knjiga plod zajedničkog rada sa Josipom Lovrenovićem, akademskim grafičarom i slikarom, koji je najvećim dijelom autor fotografija i koji se u ovom djelu pojavljuje kao suautor, ali i dobre suradnje s izdavačkom kućom Svjetlom riječi.

Lovrenović je kazao da su „nadgrobni spomenici koji su u ovoj knjizi predstavljeni jedincati, da nose bosanski kulturni pečat i u širem značenju obilježavaju ovu zemlju. Oni su i svjedočanstvo da je ova zemlja starija od svih nas, od svih naših političko-kolektivnih identiteta.“

SUSRET SA ČLANOVIMA FSR U ĐAKOVICI, KOSOVO

Đakovica (Kosovo) - U povodu dolaska generalnog ministra Reda u Đakovicu, fra Joseá Rodriguez Carballa, provincijal fra Lovro Gavran i definator fra Mato Topić, provincijski asistent FSR-a, susreli su se 20. ožujka 2010. sa članovima FSR-a i FRAMA-e koja je još u formiranju.

Bilo je govora o učvršćenju formacijskog hoda, potrebi svjedočenja u svakodnevnom životu i sudjelovanju u crkvenom životu župne zajednice. Potrebno je da Franjevački svjetovni red bude važan čimbenik društvenog života i zato je nužno da se u ovu zajednicu još više uključuju i intelektualci. Fra Mato je izvijestio o stanju bratstva u Bosni Srebrenoj i u svijetu s posebnim osvrtom na statističke podatke, strukturalno uređenje te aktualne franjevačke publikacije. Predsjednica FSR-a u Đakovici, sestra Elizabeta Nushi, obavijestila je o stanju i radu lokalnog bratstva.

Sutradan, u nedjelju nakon pučke mise, također je upriličen susret s mladima u župi koji se interesiraju za uključenje u bratstvo Franjevačke mladeži (FRAMA-e). Tom prigodom su prisutni upoznati sa karakteristikom zajednice, ulogom u društvenom, crkvenom i osobnom životu. Očitovana je nada da će na Kosovu krenuti s radom i FRAMA po uzoru na Franjevački svjetovni red.

Fra Aleksandër Tanushi

GENERALNI MINISTAR FRA JOSÉ RODRÍGUEZ CARBALLO U ĐAKOVICI NA KOSOVU

Đakovica, Kosovo – Generalni ministar Reda fra José Rodríguez Carballo, zajedno sa definatorom za Italiju i Albaniju fra Vincenzom Brocanelliom i albanskim provincijalom fra Gazmendom Tinajom, posjetili su 22. 3. 2010. franjevački samostan Bosne Srebrene u Đakovici na Kosovu.

Na radnom susretu predstavljen je šestogodišnji projekt Generalnog kapitula "Ripartire dal Vangelo" i Generalov moratorij u njegovu sustavu, a potom je zatraženo konkretno mišljenje članova Uprave naše provincije i mjesnog bratstva o odnosima Albanske provincije sa albanskim samostanskim područjima na Kosovu i u Crnoj Gori. Velika većina naše braće se argumentirano izjasnila za ostatak samostana u Đakovici u sustavu bosanske provincije. Generalni ministar je odgovorio da će tu volju većine poštivati, ali je zatražio da se više poradi na pastoralu duhovnih zvanja na Kosovu poradi povećanja broja "domaćih" fratara u albanskom narodu.

Usljedio je susret s Trećorecima, misa i fotografiranje s narodom i časnim sestrama franjevačke provenijencije koji su protekli u srdačnom ozračju. Gvardijan samostana u Đakovici fra Anton Nua, darovao je Generalu ručno izrađeni srebrni filigranski tau-križ, a Trećoreci domaće ručne radove i pića. Druženje je okarakterizirano kao povijesno, a nastavljeno je uz svečani samostanski ručak u obostranom zadovoljstvu zbog ovog zaista bratskog susreta.

Tom su prigodom samostan u Đakovici posjetili provincijal Bosne Srebrene fra Lovro Gavran, definator fra Mato Topić, duhovnik iz Cetinja fra Josip Božić te bogoslov fra Aleksanër Tanushi.

Fra Mijo Šuman

AMBASADOR JOACHIM SCHMIDT POSJETIO FRANJEVAČKI PROVINCIJALAT

Sarajevo (FIA) - Ambasador Savezne Republike Njemačke u BiH, njegova ekselencija Joachim Schmidt, posjetio je 25. 3. 2010. Franjevački provincijalat Bosne Srebrene.

Uvaženog gosta je pozdravio provincijal fra Lovro Gavran koji mu je uputio riječi dobrodošlice. Provincijal je zahvalio gospodinu Schmidtu na pomoći koju pruža njemački na-

rod potrebnima u BiH, bilo preko HKO „Kruh sv. Ante“, bilo preko brojnih drugih institucija i nevladinih organizacija.

Ambasador Schmidt je rekao da je dobro upoznat sa radom bosanskih franjevaca kako u pastoralu tako u skrbi za sve ljude, a posebno za one najugroženije. Taj rad poznaje ne samo Njemačka Vlada nego i dosta dobro njemački narod. Izrazio je zadovoljstvo dosadašnjom suradnjom i iskazao spremnost za još boljom suradnjom i u budućnosti.

Susretu su nazočili definatori fra Mato Topić i fra Mirko Majdandžić, te fra Stipan Radić, ravnatelj HKO „Kruh sv. Ante“.

PODPREDSJEDNIK FEDERACIJE BIH U POSJETI PROVINCIJALATU

Sarajevo (FIA) - Provincijal Bosne Srebre, fra Lovro Gavran, primio je potpredsjednika Federacije gospodina Mirsada Kebu, u petak 26. ožujka 2010. Uz provincijala sudionici ovoga susreta bili su fra Mato Topić, definator i fra Janko Ćuro, tajnik i savjetnik dopredsjednika za odnose s javnošću gospodin Mirza Sulejmanović.

Razgovor je protekao u prijateljskom dijalogu koji je započeo s pitanjima vjerskih sloboda u Bosni i Hercegovini. Nepodijeljeno je mišljenje da se o ovom pitanju vjerskih sloboda ne može govoriti izdvojeno iz drugih neriješenih pitanja čovjeka i naroda koji žive u zajedničkoj nam domovini Bosni i Hercegovini.

Naglašeno je da je otvoreni dijalog važan za rješavanje svih neriješenih pitanja u ovoj zemlji u kojoj franjevci imaju nezamjenjivu ulogu koju treba uvažavati. Ne smijemo zatvoriti oči pred mnogim neriješenim pitanjima koja se mogu bolje rješavati negoli je to činjeno dosad. Naglašena je potreba zakonske platforme koja se u što skorijem roku mora ustavom postaviti kao jedini sigurni garant funkcioniranja svih institucija u Bosni i Hercegovini i opstojnosti svih naroda, pa tako i hrvatskoga naroda.

USKRSNA PRIREDBA NA FRANJEVAČKOJ TEOLOGIJI

Sarajevo (FIA) – U subotu, 27. ožujka održana je na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu već tradicionalna uskrсна priredba. Zbor bogoslova Fra Nenad Dujić izvedbom korala iz Kantate BWV 147 J. S. Bacha *Jesus Bleibet meine Freude* otvorio je program.

Nazočne je potom pozdravio i poželio sretan Uskrs bogoslov fra Davor Petrović.

Usljedio je dramski komad *Otac Sergej* kojega je izvela dramska skupina Franjevačke teologije a priredila i scenski uobličila Nada Đurevska prema motivima priče L. N. Tolstoja.

Nakon dramskog komada *Tamburaški orkestar Franjevačke teologije* izveo je pjesmu *Krist na žalu Karola Wojtyle* u aranžmanu Vedrana Čička. Slijedila je uskrсна čestitka gvardijana fra Slavka Topića a potom uskrсна pjesma *Kraljice neba*, raduj se u izvedbi Tamburaškog orkestra Franjevačke teologije kojom je završen program.

RAZGOVOR SA FRA JOSÉOM RODRÍGUEZOM CARBALLOM, GENERALNIM MINISTROM OFM

Fra José Rodríguez Carballo, Generalni ministar Franjevačkoga Reda, posjetio je Albansku Franjevačku Provinciju 20.-25. ožujka 2010. Ujedno je posjetio i naš Franjevački samostan u Đakovici, na Kosovu, gdje su ga – uz domaće fratre – dočekali još i fra Lovro Gavran, provincijal Bosne Srebrene, i fra Mato Topić, definator Provincije. Nakon službenih razgovora iskoristili su prigodu za jedan razgovor s njime o temama koje nas posebno zanimaju.

Plodovi franjevačkog jubileja

Provincijal: *Oče fra José, mi smo nedavno proslavili veliki jubilej, osamstotu godišnjicu Franjevačkog reda. Smatrate li da će to obilježavanje donijeti dobre plodove našem Redu i Crkvi općenito?*

Generalni ministar OFM: Uvjeran sam da je obilježavanje osamstote obljetnice Reda bio milosni trenutak za čitav Red, trenutak kušanja milosti početaka, da bismo se vratili onome što je esencijalno u našem obliku života, onako kako ga je zamislio i živio sv. Franjo, i u isto vrijeme da mogujemo slušati i prepoznati znakove vremena. Uvjeran sam dakle, da će različite inicijative koje su poduzimane na različitim mjestima gdje franjevci borave, donijeti plodove. Možda ćemo morati još dugo čekati na njih, ali sjeme je posijano u plodnu zemlju. Ustrajni rad braće i cijeloga društva mora donijeti plodove. Ne žurim se vidjeti te plodove, jer najvažniji plod je svakako obraćenje srca naše subraće, a to će doći. To znam iz vlastitog iskustva. Imam veliko povjerenje u braću, u njihovu dobru volju i njihovu sposobnost, i zato ne sumnjam da će oni, koji su se tako dobro pripremili, da kao zemlja prihvate sjeme evanđelja, moći na kraju i donijeti obilan plod. Trebamo biti optimi-

stični, ne toliko zbog naših sposobnosti, koje su uvijek ograničene, nego zbog povjerenja u Božju ljubav, koja neće nikada napustiti Red manje braće. A pod zaštitom sv. Franje naš će Red ostati mlad i vitalan, ne samo u naše vrijeme, nego i u budućnosti. Gledam, stoga, s nadom u budućnost, jer dobro poznajem braću i siguran sam da se trude živjeti sadašnji trenutak s velikim žarom.

Cijeli svijet – naš samostan

Provincijal: *Sv. Franjo je htio da njegova braća smatraju cijeli svijet svojim samostanom. U prošlosti, kao i sada, bosanski franjevci su se trudili i trude se da u tom samostanu ne bude zidova između njih i svijeta. Zato smo bili i ostali bliski s našim narodom, bili smo i ostali pastoralna provincija, iako u tome nismo uvijek bili ispravno shvaćeni od institucija Crkve, a ponekad ni od Uprave Reda. Mislite li da crkvena hijerarhija i Uprava Reda danas drugačije gledaju na tu pastoralnu djelatnost fratara?*

Generalni ministar: Onoliko koliko ja poznajem Provinciju uzvišenja sv. Križa u Bosni, mogu se složiti da je to u prvom redu pastoralna provincija. Mogu isto tako reći, po onome što znam, da ste veoma bliski s narodom, i da vas narod smatra „svojim fratrima“ i skoro pripadnicima vlastite obitelji. To je velika čast i za vas fratre u Bosni, kao i za braću u čitavome Redu, jer mi smo, kako je govorio papa Ivan Pavao II, „narodni fratri“. Moramo uvijek ostati bliski s narodom kojeg nam je Bog povjerio. Znam da fratri vaše provincije rade prvenstveno po župama, i to mi se ne čini loše. Znam da smo i danas potrebni da budemo na pomoć mjesnoj Crkvi. Ono što bih želio poručiti fratrima u Bosni jest to da braća, gdje god radili po svijetu i koju god pastoralnu dužnost imali, ostanu **uvijek franjevci**, tj. da ostanu uvijek **braća**, i to **manja braća!** Ove se dvije karakteristike trebaju živjeti posvuda, bilo da su braća angažirana u župi, bilo da rade po školama i sveučilištima, bilo da borave sa siromasima.

Ono što smatram važnim jest da braća u Bosni postanu još više svjesna toga i da pokušaju iznova promisliti neke strukture, kako bi one osiguravale dovoljno mogućnosti da se ove karakteristike bolje ostvare. Ono što nas čini Manjom braćom, nije za nas prvenstveno neka posebna vrsta posla, nego način kako taj posao obavljamo, s kojim duhom ga obavljamo.

Nemam zato sumnje da je župni pastoral nešto što fratri mogu obavljati. Naprotiv, župni pastoral što su ga obavljali bosanski fratri jest prava milost što ju je Bog dao Crkvi, da bi tako opstala katolička vjera na području gdje je djelovala vaša provincija. Ljudskim očima gledano, bez toga angažmana fratara bilo bi vrlo teško očekivati da je vaš narod mogao ostati katolički. Zahvaljujući vašoj prisutnosti danas je Crkva u Bosni živa Crkva, uza sve probleme koje može imati manjinska Crkva u jednom ambijentu koji postaje sve više islamski.

Potičem vas, draga braćo, da ostanete vrlo bliski narodu, ali da nikada ne zaboravite vaše zvanje, tj. da ste manja braća!

Smisao krize

Provincijal: *Naša provincija Bosna Srebrena, koja uključuje u sebe i Kosovo, prošla je kroz strašan rat i strašna razaranja. Kako vi vidite u nama učinke rata: kao stanje krize ili kao neku vrstu „katarze“, odn. duhovnog pročišćenja?*

Generalni ministar: Prije svega bih rekao da je sve ono što se ovdje događalo, sve to strašno nasilje kojem su ljudi bili izloženi, uzrokovalo i jedno opće stanje krize, ali koristim ovaj izraz u njegovom etimološkom značenju. Kriza znači i trenutak odluke. Sve ovisi u kojem će se smjeru krenuti. Kriza je u ovom smislu nešto pozitivno, jer nam pomaže da se oslobodimo mnogih spo-

rednih stvari, kako bismo tražili ono što je bitno. Hoće li kriza, prouzročena ratom, biti pozitivna ili negativna – ovisi i o tome kako fratri i narod danas žive. Ja sam i ovdje optimističan i pun pouzdanja. Vi, draga braćo, u Bosni imate mnogo mučenika, i to nam omogućuje da gledamo u budućnost s velikom nadom. „Krv mučenika“ – govorili su u početcima Crkve – „sjeme je novih kršćana“. Vjerujem da ovi mučenici, koji su prolili svoju krv za Boga i za narod, zagovaraju pred Bogom sadašnje fratre i današnji narod. Vjerujem da se i ova kriza, ovo strašno stradanje koje ste prošli, gledano očima vjere, može preokrenuti u jednu novu mogućnost za fratre i za Crkvu u Bosni. Iz ove strašne zime mora se roditi jedno novo proljeće. To je ono što iskreno želim braći u Bosni, jer to želim i čitavom našem Redu. Gledajte naprijed braćo, ugledajte se u primjer vaših prethodnika u zajednici, živite vašu sadašnjost sa žarom ljudi koji su zaljubljeni u način života što nam ga je ostavio sv. Franjo, i vidjet ćete kako iz pustinje progonstva niče i cvijeta novi život.



Računamo na vas!

Provincijal: *Koji je glavni razlog Vašeg posjeta Albanskoj Franjevačkoj Provinciji i Kosovu?*

Generalni ministar: U svome *Pravilu* sv. Franjo je naložio generalnim ministrima Reda, ali i provincijalima, da često obilaze braću koja su im povjerena. Došao sam u Albaniju, Crnu Goru i Kosovo da ohrabrim braću da bolje i potpunije žive ono što smo svi obećali na našem redovničkom zavjetovanju. Došao sam također da informiram braću o planu Uprave Reda za narednih šest godina i da ih pozovem da sudjeluju u aktivnostima koje Red poduzima. Došao sam i da slavimo zajedno dar poziva koji nas spaja, i konačno, došao sam da upoznam prilike u kojima žive ova moja subraća.

Albaniju i Crnu Goru sam već poznao, ali nisam poznao Kosovo. Po prvi puta Generalni ministar Reda pohađa ovu zajednicu u Đakovici. Ostao sam zaista impresioniran pastoralnim angažmanom fratara u ove tri zemlje, među albanskim narodom. U Albaniji sam predvodio ili sudjelovao u mnogim liturgijskim slavljinama i uvjerio se koliko je narod privržen fratrima. Isto mogu reći i za Crnu Goru, a evo danas sam predvodio misno slavlje ovdje u Đakovici. Danas je radni dan, ali crkva je bila puna djece, mladeži, muškaraca i žena, što me uvjerilo da je Crkva, ne samo u Albaniji, nego i ovdje na Kosovu, zaista živa Crkva. Uvjerio sam se i da braća vrijedno rade zajedno s narodom, da ih narod voli, da su bliski s ljudima, i da je to narod koji ima zaista duboku vjeru. To mi je dalo zaista veliku nadu u budućnost.

Inzistirao sam da ove tri zajednice fratara, koji djeluju u Albaniji, Crnoj Gori i na Kosovu, moraju još više surađivati, jer rade za isti albanski narod. Ukoliko ova suradnja bude bolja, uvjeren sam da će i plodovi njihova rada biti obilniji.

Vraćam se iz ove posjete utvrđen u vjeri i siguran u kvalitetan apostolat braće u ovim krajevima, sa nadom da će se poboljšati suradnja ovih zajednica, što bi bilo za dobro i fratara i naroda kojemu oni služe.

Zaista sam zadovoljan što sam posjetio Kosovo, danas sam ga upoznao malo više i zavolio malo više, jer ne može se voljeti ono što se ne poznaje. Upoznao sam zaista zanimljivu i privlačnu stvarnost koju do sada nisam poznao, i htio bih iskoristiti priliku da zahvalim Franjevačkoj provinciji u Bosni za sve što je činila, što čini i sigurno će činiti za navjestiteljsku i franjevačku nazočnost među Albancima.

Sedmorica fratara Albanaca pripada ovoj Provinciji i oni zasigurno vole svoju domovinu, ali sam siguran i da čitava Provincija u Bosni blagonaklono gleda na ovu franjevačku nazočnost na Kosovu. Znam da u Bosni imate veliku potrebu za braćom i za sredstvima u vašem apostolatu, **ali vas molim da nikada ne zanemarite vašu prisutnost na Kosovu.** U ovome dijelu vaše Provincije ispisane su prekrasne stranice vaše povijesti i vašeg djelovanja, a uvjeren sam da će se mnoge još ispisati. Računam na vas, Red računa na vas i mjesna Crkva računa na vas! Narod koji vas toliko voli, očekuje to od vas i računa na vas.

Ne bojte se ... !

Provincijal: *Kriza zvanja pogodila je sve redovničke zajednice, pa tako i Franjevački red, kakvu poruku želite uputiti braći u svezi ovog problema?*

Generalni ministar: U susretu s braćom tražio sam od njih da se snažno angažiraju u pastoralu zvanja. Moramo imati hrabrosti da uputimo jasan i otvoren poziv svima koji cijene ovo zvanje. Trebamo imati hrabrosti navijestiti mladima i njihovim roditeljima evanđelje poziva. Istina je da danas živimo u vremenu krize zvanja, ponajprije zato što nedostaje u obiteljima evanđeoskih kršćanskih vrednota. Istina je isto tako da su mladi ljudi velikodušni. Stoga bih ja poručio subraći **da se ne boje govoriti mladima o franjevačkom pozivu. Ne bojte se pozvati one mladiće koje smatrate dostojnima da uđu u Franjevački red. Ne bojte se reći roditeljima da ne gube svoju djecu ako ih upute u redovnički i svećenički život! Naprotiv, tako će ih još više dobiti.**

Mogu to reći iz vlastitog iskustva, puno sam to puta čuo od svojih roditelja. Potječem iz jedne malobrojne obitelji. **Ima nas samo dvoje: ja i moja sestra.** Moji su roditelji bez sumnje malo patili kada sam ja ušao u Red, ali znam pouzdano da je to bila i njihova radost, jer su znali da ne gube sina nego ga još više dobivaju.

Braćo, ne bojte se pozvati mlade! Neka dođu i vide. Recite im da ih Red i Crkva trebaju! Neka se ne boje otvoriti svoje srce Kristu. Ostalo će učiniti Gospodin. Ali mi ih trebamo našom riječju i naročito našim životom pozvati neka dođu.

Poruka mladoj braći i odgojiteljima: “Budite zahtjevni prema samima sebi!”

Provincijal: *Kriza zvanja pogađa posebno naše mlade fratre u periodu početne formacije. Što Vi smatrate bitnim za odgoj i obrazovanje u ovom periodu?*

Generalni ministar: **Mladoj braći** u početnoj formaciji ja kažem ono što obično govorim svima onima koji se nalaze u tom životnom periodu: Franjevački život nije lagan, ali je prelijep. To vam govori brat koji je položio zavjete prije trideset godina i više. Ali, lijep je pod jednim uvjetom: da to uzmete ozbiljno!

U franjevačkom životu ne može se misliti isključivo na samoostvarenje, ili na to da se osjećate dobro, sa što je moguće manje uloženog truda. Tko dolazi ovamo treba se darovati u potpunosti, bezuvjetno, prihvaćajući i one radikalne uvjete nasljedovanja koje je živio i sv. Franjo. Ovo će vam, siguran sam, dati takav osjećaj punine, koji vam ne može pružiti osrednjost i polovično prihvaćanje zahtijeva franjevačkog života. **Budite zahtjevni prema samima sebi!** Stavite naglasak samo na ono bitno, i vidjet ćete kako se vaša osobnost mijenja, kako postajete sve sličniji sv. Franji i postajete živo evanđelje.

Odgojiteljima bih poručio *da se ne boje zahtijevati*. Ja ne vjerujem u neki kruti odgoj. Mislim da to nije franjevački model. Ali ne vjerujem ni u neki mlaki odgoj. Trebamo tražiti od mladih kako je tražio Isus. Evanđelje je strašno zahtjevno, ali ima i veliko ljudsko srce. U Evanđelju koje se čita u petoj korizmenoj nedjelji donosi se Isusov susret sa ženom preljubicom. Tu nam Isus pokazuje kako se trebamo odnositi prema mladima: „*Ženo, nitko te ne osudi! Ni ja te ne osuđujem.*“ I dodaje: „*Ne griješi više!*“ Isus je u potpunosti čovječan ali i potpuno zahtjevan. Takvi mislim da trebaju biti odgojitelji. Uloživši, naravno, poseban napor da budemo onakvi kakvi tražimo da budu drugi.

Prisjetimo se onoga što je Pavao VI govorio o navjestiteljima: „*Moderno društvo radije prihvaća svjedoke nego učitelje. I, ako prihvaća učitelje onda je to zato što su i svjedoci*“.

Dragi odgojitelji, i ja sam bio odgojitelj kao i vi, i u odgoju sam proveo 16 godina svojega života. Poznajem vaše poteškoće, i zato sam vam vrlo blizu. Poznajem i vaše sposobnosti, zato vas molim: **budite svjedoci ljepote nasljedovanja Krista!** To će vam dati vjerodostojnost, to će dati i mladima hrabrost da prihvate zahtjeve ovoga života. Kako sam već rekao, **nije lako, ali je prelijepo!**

I vama mladima ponovno kažem: **vjerujte svima, osim onima koji od vas ništa ne traže!** Oni koji od vas ništa ne zahtijevaju, ne žele vam dobro. Zahtjev se treba roditi iz ljubavi. Samo tako on donosi plodove velikodušnosti i svetosti. A to je srž odgojnog procesa.

Poruka franjevcima Bosne Srebrene: samo je Evanđelje pravilo i mjerilo...

Provincijal: *Kakvu poruku želite uputiti fratrima u Bosni, prigodom Vašega posjeta Albaniji i Kosovu?*

Generalni ministar: U dokumentu *Vita consecrata*, Ivan Pavao II poziva sve redovnike i redovnice da u svome životu ožive, uprisutne, svetost utemeljitelja. Ja vas molim, draga braćo i prijatelji Franjevačke Provincije u Bosni: **imajte hrabrosti oživjeti Franjinu svetost!** Imajte hrabrosti prihvatiti Evanđelje kao vaše životno pravilo i mjerilo vašega života! Osrednjost i površnost

drugih ne smije biti opravdanje za određene odluke. Jedino je Evanđelje mjerilo. Samo ono što se po Evanđelju može opravdati, može se nazvati franjevačkim. Budite velikodušni prema Bogu, vjerni onome što ste obećali u zavjetovanju. Imajte povjerenja u Gospodina i Gospodin će vam pomoći na vašem putu. Ne tražim od vas da budete savršeni, jer ni ja nisam savršen. Tražim od vas spremnost da uvijek počnete iznova, da se ne umorite i ne prepustite osrednjosti. Ostanite uvijek ljudi vjere, koji znaju u koga su se pouzdali. Molim vas: budite franjevci u vašem društvu, među vašim narodom i u situacijama u kojima živite.

Poruka narodu: Imajte pred očima primjer vaših mučenikâ!

Provincijal: *Možete li uputiti nekoliko riječi ohrabrenja narodu u Bosni i na Kosovu gdje djeluju naša subraća franjevci.*

Generalni ministar: Draga braćo i prijatelji u Bosni i na Kosovu! Znam iz povijesti kolika je bila vaša patnja da ostanete vjerni Isusu. Vaši mučenici su tome svjedoci. Molim vas da imate uvijek pred sobom njihov primjer, koji imate u vašem narodu, možda čak u vašoj obitelji, i da kao oni budete uvijek spremni javno svjedočiti za Isusa Krista.

Poznajući franjevačku povijest Bosne i Kosova, ja vas u ime svih fratara molim da ostanete stalno s njima povezani, da ih volite, jer znam da i oni vas vole; da im budete blizu, jer znam da fratri vama jesu blizu.

Ako u jednom trenutku vidite da griješimo, recite nam to, i oprostite nam, jer smo i mi samo ljudi, ali želimo izbliže slijediti Krista i služiti narodu kojeg nam je sam Krist povjerio. Hvala vam na vašoj bliskosti, na vašoj ljubavi koju imate prema sinovima sv. Franje. U njihovo vam ime kažem: možete računati na nas franjevce. Kako smo kroz povijest bili blizu narodu, tako želimo i ostati u sve vjekove.

Poruka FSR-u i FRAMA-i: Budite misionari u vašem okruženju!

Provincijal: *Zahvaljujem vam na posjeti fratrima i narodu na Kosovu. Molim vas još da uputite koju riječ ohrabrenja Franjevačkom svjetovnom redu u Bosni i ovdje u Đakovici.*

Generalni ministar: Franjevačka karizma je pluralna karizma. Dana je sv. Franji da je žive braća u Prvom redu, sestre klarise u Drugom redu i laici u Franjevačkom svjetovnom redu. Vama, draga braćo i sestre koji ste u Franjevačkom svjetovnom redu u Bosni i Kosovu, želim iskreno zahvaliti što svjedočite franjevačku karizmu u društvu. Sa svoje strane želim vam iznova potvrditi da vas mi fratri trebamo, da pronesete u obiteljima i posvuda franjevački duh. Spremni smo vam pomoći i biti blizu, naročito na području odgoja. Budite nam blizu na području našega pastoralnog navjestiteljskog djelovanja. Nastojite tako živjeti Evanđelje da od života možete prijeći na Evanđelje i od Evanđelja na život. Pokušajte utjeloviti evanđelje u vaše obitelji, na vaša radna mjesta, na vaša učilišta, tamo gdje se zabavljate, među vaše prijatelje. Na svakom mjestu kušajte biti franjevci-svjetovnjaci, tj. franjevci u svijetu. Ovo je vaša misija: biti svjetlo i kvasac u društvu. Vaše je mjesto na putovima, na mjestima gdje borave muškarci i žene našega vremena. Pojačajte evanđeosku nazočnost u društvu.

Vama dragi framaši htio bih prenijeti ovu misao: **budite otvoreni Božjem planu koji On ima s vama.** Gdje god vas pozove, kušajte Mu ostati vjerni, i ne bojte se! Jer ako vas On zove, On će vam i dati snagu i milost da odgovorite na Njegov poziv. Prisjetite se onoga što često kaže papa

Benedikt XVI: „*Kad Bog ulazi u život čovjeka, On mu ne oduzima ništa, a daje mu sve*“. On će vam dati istinsku slobodu, jer je On sam sloboda. On će vam dati pravi život, jer On je život. On će vam dati da kušate istinsku ljubav, jer On je ljubav. Imajte povjerenja u Njega i ostanite uvijek uz Njega, jer on će vam pokazati put koji tražite. **Sjetite se da ste pozvani biti misionari u vašem okruženju**, kako bi i drugi mladi ljudi upoznali sv. Franju, i preko Franje došli do Krista.

Sa talijanskog preveo:
Fra Marinko Pejić

POSTAJU LI CRKVE SUVIŠNE?

Piše: fra Živko Petričević

Sv. Augustin, koji je umro 430. godine u Sjevernoj Africi, napisao je: «Ako je temelj položen u zemlju i ako su zidovi na njemu sagrađeni teret pritišće dolje prema temelju. Ali, ako je naš temelj u nebu položen, mi se uzdižemo gore prema nebu». Svatko tko je jednom gradio kuću, zna kakvo značenje ima temelj. To vrijedi također i za ovu crkvu. Ako temelj nije stabilan sve se uruši.

Može li se neki temelj također položiti i u nebu? Ovo pitanje je također i pitanje o tajni Crkve kao i o tajni čovjeka. Čini se da su kršćani to osjećali kroz sva vremena; inače ne bi od početka gradili crkve na grobovima mučenika i svetaca. Po grobnim relikvijama u oltarima vidi se da se ova praksa zadržala do danas. Kršćani grade svoje crkve gore prema nebu.

Mnogo toga se danas ne razumije i ne vidi.

Broj katoličkih kršćana koji nedjeljom redovito idu u crkvu vrlo se smanjio i, prema službenim podacima Njemačke Biskupske Konferencije, iznosi danas 14%. Kad je prije dosta godina ova crkva bila posvećivana, broj posjetitelja Božje službe bio je vjerojatno mnogo veći.

Postaju li crkve danas suviše? Pita li se još za njihovo mišljenje? Zar nisu sve veličanstvene službe Crkve iz prošlosti prešle u odgovornost države? Država se brine za bolesnike, zbrinjava stare, brine se za odgoj i izobrazbu, za škole i univerzitete? Čemu trebamo još crkve?

Mi trebamo svete znakove u našoj zemlji

Smanjivanje potražnje kršćana, smanjivanje religioznog interesa, smanjivanje financijskih sredstava približava nas mišljenju da bismo mnoge crkve mogli porušiti, jer se više ne upotrebljavaju i samo su nepotrebno opterećenje. S prijašnjim predsjednikom Vijeća EKD, biskupom Wolfgangom Huberom iz Berlina, ja sam sasvim drugog mišljenja. Tko s autoputa vozi prema gradu, vidi uskoro zvonik ove crkve. On je sveti znak. Kao ispruženi prst pokazuje on prema nebu. Ukazuje na vječno odredište čovjeka. Čovjek je više nego biološka funkcija, više nego matematika, više nego krvotok. Prijašnji DDR pisac Guenter Kunert pisao je u jednoj pjesmi:»Ja sam

tražitelj nekog puta koji je širi od mene». Jer nas crkve u zemlji stalno na to podsjećaju, ne bi ih trebalo rušiti, nego bi ih radije trebalo pustiti da se same sruše. One nas podsjećaju na to, tko smo. One nam kažu, što je cilj čovjeka. One nas opominju da ne zaboravimo da smo još na putu. One nas poučavaju, što je - prema starozavjetnom shvaćanju - grijeh: Promašiti svoj cilj. Mi ljudi smo upravo napeti između neba i zemlje. Mi imamo ovaj temelj kako na nebu tako i na zemlji.

Ako hoćemo ostati ljudi, ne smijemo u ovostranosti skončati. Crkve nas trebaju voditi gore prema nebu. Stoga ih trebamo.

Mi trebamo sveta mjesta

Poznati prirodoslovac i teolog Teilhard de Chardin napisao je knjigu o svijetu kao *Božjem području*. Prema našem shvaćanju svijet je izišao iz Božje ruke; po utjelovljenju Isusa Krista on je posvećen; on stoji uostalom pod obećanjem «jedne nove zemlje». Na temelju napora ekologije mi danas imamo više osjećaja i strahopoštovanja prema zemlji. Pa ipak su uvijek postojala osobita sveta mjesta: brdo Sinaj, brdo Tabor, mjesta Božjeg i Marijinog ukazanja. I crkve pripadaju također k tomu. Ona su sasvim drugačija mjesta nego npr. financijske banke, nogometni stadioni ili hale zračnih luka. Posjetitelji crkava osjećaju ono što je Bog govorio Mojsiju: «Ovo mjesto, na kojem stojiš, sveto je tlo» (Iz 3,5). Crkva je drugačija - s drugačijim zakonima, s drugačijim usmjerenostima, drugačijim temama. Ovdje se skupljaju vjernici na molitvu, ovdje se mi podsjećamo na to da se ne radi samo o nama, da sve ne moramo sami činiti, da nismo sami, nego da je jedan tu koji nas nosi i drži. To je mjesto sjećanja. Ovdje nam se događa kao onom rabiju koji je kasno uvečer išao na šetnju i susreo nekog prolaznika. Rabi ga upita: «Hoćeš li biti moj sluga»? Oslovljeni na to upita: «Što trebam raditi»? Na to rabi: «Mene podsjećati».

Ovdje na ovom mjestu slave kršćani svoju Božju službu. Ali ta služba nije u prvom redu služba koju ljudi trebaju vršiti prema Bogu, nego obratno: Bog vrši službu prema čovjeku. Bog ne treba naših Božjih služba, ali mi ljudi ih trebamo. Mnogima one izgledaju danas kao suvišne. Što je danas sve suvišno u svijetu? Cvijeće, igra, glazba, molitva, Božja služba – što sve znači za proizvodni proces svijeta? Na ova kritička pitanja mi odgovaramo: Suvišno je potrebno, ako hoćemo ostati ljudi.

Mi trebamo crkve jer nam one čuvaju tajne

Istraživanje, znanost i tehnika donose svijetu i ljudima ogromne napretke. Za mnoga područja – kao područje medicine – ona su blagoslov. Mnogim ljudima koji su bolesni i koji pate može se pomoći. Ova dostignuća ispunjavaju nas velikom zahvalnošću. Ali istraživanje prodire sve dublje u prirodu. Otima joj se jednu po jednu. U području ispitivanja gena otkrivaju se geni; jedan novi američki satelit treba ispitati 100.000 zvijezda postoji li na njima uvjeti za život. Sve više i više nestaju tajne. Sve se rasvjetljuje, sve postaje vidljivo. Ali svi uspjesi imaju i drugu, lošu stranu. A gubitak tajni je ujedno i gubitak stvarnosti. Bez tajni postaje svijet siromašniji.

U ovom prostoru crkva nam čuva Božje tajne koje nijedan istraživač ne može odgonetnuti. S ovim tajnama poklanja ona svijetu nenadomjestiva bogatstva. Naravno, ljudi trebaju hranu, stan i zaposlenje. Ali, oni trebaju također i Vijest o Bogu, oni trebaju tajne o tijelu i krvi Isusa Krista. U određenim vremenima i u određenim okolnostima vrijedi ona riječ od R. M. Rilkea: „Postoje trenuci u kojima je ruža važnija od komadića kruha».

Živo kamenje za izgradnju Crkve

Papa Benedikt XVI. proklamirao je u povodu 2000. obljetnice rođenja Apostola, Pavlovu godinu. U 1. poslanici Korinćanima on piše: »Hram Božji je svet, a to ste vi« (1 Kor 3, 17). Kod Crkve se ne radi o kamenju od gline ili od granita, nego o živom kamenju. Ono treba nositi Crkvu. Nevažno je je li neki kamen obrađen ili jednostavan. U ovo kamenje ne spadaju samo svećenici, biskupi ili pape, nego cijeli narod Božji. Svatko je kamen u zgradi crkve – svejedno je li vidljiv ili nevidljiv. Također i za ovu zajednicu vrijedi riječ iz 1. Petrove poslanice: «Dajte se kao živo kamenje ugraditi u jednu duhovnu kuću, u jedno duhovno svećenstvo» (1 Petr 2, 5). Vi ste određeni da naviještate velika djela Onoga, koji vas je pozvao u svoje divno svjetlo (usp. 1 Petr. 2, 9).

Paul Jakobi

U povodu godišnjice posvete jedne župne crkve Paul Jakobi osvrnuo se na već duže vrijeme aktualnu problematiku o suvišnosti ili ne - suvišnosti crkava u Njemačkoj.

Dok se mi u ovom našem podneblju napinjemo iz petnih žila da popravimo u ratu porušene ili dotrajale crkve ili čak i nove da gradimo, dotle se u zapadnoj hemisferi crkve ruše, prodaju, pretvaraju u sportske hale, restorane i sl. Kao glavni razlog navodi se drastični pad posjetitelja crkava i skupoća uzdržavanja.

Do prije nekih dvadesetak godina Nijemci su imali mnogo razumijevanja za naše molbe za financijsku pomoć u izgradnji crkava i drugih sakralnih objekata. U zadnje vrijeme oni se samo blago i dobronamjerno smiješe i kao da nam hoće reći: Jeste li vi pali s Marsa? Danas se crkve zatvaraju i ruše, a ne popravljaju i ne grade.

Kolega fra Ivica Alilović alias P. Johannes pričao mi je da su u njegovoj župi St. Mauritius u Bad Camberg – Erbachu ozbiljno razmišljali da sruše postojeću sasvim pristojnu poveću crkvu da bi napravili duplo manju, jer bi im se to financijski rentiralo za dvadesetak godina.

Sedamdesetih godina, kad su se istodobno počele graditi u Zagrebu Sveučilišna biblioteka i u Beogradu crkva sv. Save, sjećam se da se jedan srpski novinar čudio svojim sunarodnjacima što izdaju toliko novac za crkvu koja će zjapiti prazna, umjesto da rade nešto slično kao u Zagrebu gdje će mladi ljudi stjecati znanje koje će poboljšati život čovjeka na zemlji. Ovo sve gore spomenuto trebalo bi nas potaknuti na razmišljanje da, kad gradimo, i ako gradimo, da gradimo odgovorno.

IN MEMORIAM



+ FRANJO DUNĐER (1946. – 2009.)

U 63. godini života od posljedica srčanog udara preminuo je Franjo Dunđer, brat našega fra Marka Dunđera.

Franjo Dunđer rođen je 12. listopada 1946. u Mladoševici, župa Novi Šeher, od roditelja Marijana i Luce r. Jakovljević, a bio je oženjen sa Dragicom r. Letica i crkveno su vjenčani 1983. U braku je stekao dvoje djece.

Vrijedan i radin sav je svoj radni život proveo uglavnom u Sloveniji i trebalo je još nekoliko mjeseci da primi prvu mirovinu te da se odmori od rada i putovanja za svagdanjim kruhom. Zatekla ga je iznenada smrt kod kuće 25. prosinca 2009. Prije toga opremljen je svetim sakramentima kršćanski kako je i živio. Umro je od srčanog infarkta. Sahranjen je u mjesnom groblju Mladoševica 27. prosinca 2009. godine.

Uz nekoliko svećenika, župnik fra Ivica Karatović predvodio je misu i ukopne obrede, a u ime Provincije riječi sućuti i ohrabrenja obitelji, okupljenoj rodbini i prijateljima izrazio je naš fra Janko Ćuro, tajnik Provincije.

Fra Ivica Karatović

+ KATA PETRUŠIĆ R. NEIMAREVIĆ
(1922. – 2010.)

15. ožujka 2010. umrla je u Gučkoj Gori, u svojoj kući, nakon duge bolesti, u 88. godini života Kata Petrušić r. Neimarević. Rođena je 1922. a u braku sa svojim mužem Nikom živjela je 61 godinu, s njim rodila petero djece od kojih je danas dvoje živih. Jedno od njih je fra Slavko Petrušić - župnik župe sv. Ilije u Zenici. Pokopana je na groblju Gorica u Gučkoj Gori uz nazočnost dvadeset svećenika, desetak časnih sestara te mnogobrojne rodbine i prijatelja, Ukopni obred predvodio je gučogorski gvardijan fra Zoran Livančić.

Pok. Kata bila je jedna od onih starinskih, vrijednih i radosnih majki Guče Gore. Svaki njezin dan, dok je god bila pokretna, započinjao je jutarnjom misom i ta misa bila je snaga koja ju je krijepila da marljivo otkupljuje ovozemaljsku stvarnost.

Ta blizina s nebom obasjavala je njezin životni put, a posebno one dane kad je morala napustiti svoje ognjište i skloniti se za vrijeme rata u sigurniju Busovaču. Iz istog vrela crpila je snagu za povratak i čim se otvorila prva prilika, ona se vratila u svoju Guču Goru.

Bila je živ i zanimljiv sugovornik s posebnom crtom privrženosti mladima. Znala ih je dobro razumjeti u svim njihovim zavrzlamama i nestašlucima. Susret s njom bio je drag i pamtljiv, a uvijek je završavao s biserom na kraju: djeco moja, nek vas čuva i blagoslovi Bog!

Ni težak život, ni prerana smrt njezine troje djece, ni kronično nizak tlak, nisu u njoj pomutili vedrinu i pouzdanje u Onoga koji sve drži u svojoj ruci.

Završila je život boreći se s posljedicama pada i loma noge, ali u zahvalnosti za lijep broj godina i u nadi da će Bog njezin život preobraziti za svoju vječnost.

Neka joj Gospodin ispuni nadu i daruje joj vječni život.

Fra Drago Pranješ